

LUNDS
UNIVERSITET

Socialhögskolan

“Hon visste vad han skulle göra. Det
hade hänt flera gånger tidigare”

- *En kvalitativ innehållsanalys utifrån svenska domar om
sexualbrott mot barn*

Malva Andersson & Sutthida Suwanruang

Kandidatuppsats SOPB63

VT 2023

Studieort: Lund

Handledare: Lupita Svensson

Abstract

The purpose of the thesis has been to examine the portrayal of the relationship between victims and perpetrators in cases of child sexual abuse within the framework of Swedish law. The concluding discussion addresses the following research questions: How is the relationship between the victim and the perpetrator depicted in Swedish court judgments on child sexual abuse? What role does gender play in this portrayal? How can the descriptions presented in the judgments be understood from the perspective of social work concerning the depiction of crime victims and offenders? The study employed a qualitative research method, and the sample consisted of 12 Swedish court judgments from the district courts of Stockholm, Gothenburg, and Malmö. To ensure the validity and reliability of the research, the concepts proposed by LeCompte and Goetz were considered and applied. The material was analyzed using theoretical concepts such as gender, masculinity, perversion, and pedophilia. Based on the study's findings, one of the conclusions drawn is that the prevailing masculine ideal reinforces the stereotype of the male perpetrator and the female victim. It is worth noting that boys and men can also become victims of sexual crimes, although they tend to receive less attention within this context.

Keywords: Child sexual abuse, court judgments, gender, pedophilia, incest

Sammanfattning

Uppsatsens syfte har varit att undersöka den svenska juridikens framställning av relationen mellan offer och förövare i mål gällande sexualbrott mot barn. Frågeställningar som besvaras i slutdiskussionen är: Hur framställs offrets och förövarens relation i svenska domar om sexualbrott mot barn? Vilken betydelse har genus för framställningen? Hur kan de beskrivningar som framträder i domarna, förstås utifrån det sociala arbetets perspektiv när det gäller beskrivningar av brottsoffer och förövare? Kvalitativa innehållsanalyser har genomförts och urvalet har bestått av 12 svenska domar från tingsrätterna i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Materialet har bearbetats med hjälp av teoretiska begrepp som genus, maskulinitet, perversion och pedofili. Grundat på undersökningsmaterialet är en av slutsatserna att det maskulina idealet styrker stereotypen om den manliga förövaren och det kvinnliga offret. Det är värt att notera att pojkar och män också kan falla offer för sexualbrott men de tenderar att synas mindre i denna kontext.

Nyckelord: Sexualbrott mot barn, domar, genus, pedofili, incest.

Innehållsförteckning

Abstract	1
Sammanfattning	1
Innehållsförteckning	3
1. Inledning	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Problemformulering.....	6
1.3 Syfte & frågeställningar.....	7
1.4 Precisering av begrepp.....	8
2. Tidigare forskning	8
3. Teoretiskt ramverk	14
3.1 Perversion och pedofili.....	14
3.2 Incest.....	16
3.3 Groths våldtäktstyper.....	18
3.4 Kön, maskulinitet och sexuellt våld.....	19
4. Metod	22
4.1 Källsökning och urvalsmetod.....	23
4.2 Material och tillvägagångssätt.....	24
4.3 Arbetsdelning.....	25
4.4 Reliabilitet och validitet.....	26
4.5 Etiska överväganden.....	27
5. Resultat och analys	28
5.1 Incestuösa övergrepp.....	29
5.2 Makt och dominans.....	32
6. Slutdiskussion	39
Referenser	43
Bilagor	48

1. Inledning

1.1 Bakgrund

När Sverige införde dödsstraff för incestbrott under 1500-talet kunde även brottsoffret dömas till döden. Följande fyra sekel fortsatte offer för incestbrott att drabbas av juridiska påföljder men 1937 införde regeringen en ny lagstiftning som innebar att offret straffriförklarades om hen var under 18 år vid tidpunkten då brottet begicks. Under 1980-talet blev det uppmärksammat att sexuella övergrepp förekom i alla samhällsklasser och inte enbart bland fattiga människor eller de socialt utsatta (Svedin & Banck, 2002). Trots detta finns det än idag föreställningar om att sexuella övergrepp endast sker i specifika sammanhang som under musikfestivaler eller i ensliga parker på natten (Johansson & Källström, 2022). Den 1 juli 2018 trädde en ny svensk lag i kraft. Den nya samtyckeslagen kräver att alla sexuella handlingar sker av egen fri vilja. Detta innebär att någon som utför sexuella handlingar utan den andres uttryckliga samtycke, kan åtalas och dömas för våldtäkt enligt 6 kap Brottsbalken. Lagen betonar vikten av frivillighet och att samtliga sexuella aktiviteter bör vara en ömsesidig handling mellan alla parter. Det finns undantag i samtyckeslagen som gör att personer som ingår i sexuella handlingar med samtycke ändå kan komma att dömas för våldtäkt. Ett exempel på ett sådant undantag är om personen som samtyckt till handlingen har utnyttjats eller utsatts för hot och våld. Personen som samtyckt kan även ha befunnit sig i en särskilt sårbar situation på grund av exempelvis en funktionsnedsättning eller ålder.

Ett barn under femton år anses inte vara tillräckligt kognitivt utvecklat för att förstå sexuella handlingar och dess konsekvenser (UMO, 2022). Därför kan de enligt BrB 6 kap 4 § inte ge sitt uttryckliga samtycke till sexuella handlingar. Att ingå i sexuella handlingar med barn under femton år är därmed olagligt oberoende av om barnet ger intryck av samtycke eller ej. Barn kan bli utsatta för både fysiska och icke-fysiska former av sexuella övergrepp. Fysiska övergrepp kan exempelvis innebära att förövaren berör barnets privata kroppsdelar, att barnet tvingas ta på någon annans könsorgan eller att barnet tvingas delta i olika former av samlag. Icke-fysiska övergrepp kan vara att tvinga barnet att titta på sexuellt innehåll, att tala sexuellt med en annan person, eller att smygtitta på barnet när det byter om eller badar. Förövaren kan också utnyttja

barnet genom att filma eller fotografera de sexuella övergreppen. Alla övergrepp som sker online är en form av icke-fysiska övergrepp. Det kan exempelvis handla om att övertala barnet till att lägga ut eller skicka avklädda bilder av sig själva eller att förövaren skickar sexuella bilder av sig själv till barnet. Andra icke-fysiska övergrepp som kan ske online är barn som utsätts för tvång eller påtryckningar för att delta i sexuellt explicita handlingar genom användning av webbkamera eller mobiltelefon (Socialstyrelsen, 2018).

Martin Eidensten redogör i sin bok *“Blunda inte! - Att förebygga sexuella övergrepp”* (2018) vikten av att respektera barns och ungdomars rätt att äga sin egen berättelse om traumatiska upplevelser. En viktig poäng som Eidensten (2018) framhåller är att det alltid är den som har varit utsatt för övergreppet som äger rätten att definiera och beskriva det de själva har varit med om.

“Att någon inte blir dömd för ett sexuellt övergrepp betyder inte att den inte begick ett. Att någon inte förstod att det den gjorde var ett sexuellt övergrepp betyder inte att det inte var ett. Att personer runt omkring inte förstod att det var ett sexuellt övergrepp betyder inte att det inte var ett.” (Eidensten, 2018, s. 7).

Det är vanligt att personer som blivit utsatta för övergrepp inte tas på allvar och inte får möjligheten att berätta sin historia på ett sätt som känns tryggt för dem. Detta kan leda till att personen upplever en maktlöshet i sin egen situation, vilket kan leda till ytterligare traumatisering. Eidensten (2018) betonar därför vikten av att lyssna på och stötta den utsatte personen genom att ge dem utrymme att berätta sin historia på sina egna villkor. Det är också viktigt att respektera personens integritet och inte pressa dem att berätta mer än det de känner sig bekväma med. Genom att ge barn och ungdomar möjligheten att äga sin egen berättelse, kan de uppleva en större känsla av kontroll om de samtidigt får stöd att bearbeta trauman på ett sätt som känns rätt för dem. Detta menar Eidensten (2018) är en viktig del av det förebyggande arbetet mot sexuella övergrepp som kan minimera risken för framtida traumatisering.

Elisabeth Kwarnmark och Inga Tidefors Andersson (1999) argumenterar för att våldtäkt i första hand inte är en sexuell gärning, utan snarare en handling av aggression som drivs av ett starkt behov av att återta makt och kontroll. Ett återkommande mönster i många fall av sexuella övergrepp är förövarens känsla av maktlöshet som ofta efterföljs av en kompensation i form av

våldsutövande. Förövaren kan utnyttja människors naturliga tendenser att lyda auktoritära personer (Kwarnmark & Tidefors Andersson, 2000). Detta beteendemönster är inte begränsat till minderåriga offer, utan förekommer även i fall av sexuella övergrepp mot vuxna. Förutom känslan av maktlöshet och behovet av att återta kontroll förklarar Kwarnmark och Tidefors Andersson (1999) att övergreppsdynamiken också kan kopplas till förövarens upplevelse av otillräcklighet. Förövaren upplever många gånger en känsla av att inte duga som person och kan ha en negativ självbild. Inte sällan finns det även tvivel på den egna förmågan att hantera sociala situationer eller relationer. Förövaren kan då söka bekräftelse och känna tillfredsställelse genom att utöva makt och våld över en annan individ.

1.2 Problemformulering

Barn utgör en särskilt sårbar grupp i samhället då de står i en beroendeställning gentemot vuxenvärlden och är i behov av vuxna som både skyddar och ger dem den omsorg de behöver för att överleva (Johansson & Källström, 2022). En stor del av det sociala arbetet som bedrivs i Sverige handlar om att skydda barn från faror som de själva inte kan förstå eller hantera på egen hand. Enligt Brås statistik från 2021 anmäldes totalt 9 962 våldtäkter i Sverige, varav 40% av dessa gällde våldtäkter mot barn. Av de 3 913 anmälningarna om våldtäkter mot barn var flickor målsäganden i 91% av fallen (Brå, 2023). Under 1970-talet uppmärksammade kvinnorörelsen de sexuellt utsatta barnens behov av stöd från samhället (Svedin & Back, 2003). Sexuella övergrepp mot barn har varit en viktig fråga i den svenska samhällsdebatten de senaste decennierna, något som slutligen ledde till att barnkonventionen ratificerades den 2 september 1990 (Nilsson, 2013). Från och med den dagen åtog sig Sverige att skydda barn från samtliga former av våld, inklusive sexuellt våld. Detta stärktes ytterligare år 2020 då barnkonventionen blev svensk lag (Unicef, u.å). Sexuellt utnyttjande av barn är än idag en aktuell samhällsfråga och trots att det har skett lagförändringar, visar statistik från Brå (2023) att antalet anmälda våldtäkter fortsätter att öka. I debatten om det sexuella våldet finns det en dold verklighet som det inte rapporteras om. När det gäller offer för sexualbrott finns det ett stort mörkertal och Fridh & Norman (2008) menar att det är särskilt oroväckande att den verkliga omfattningen av sexuellt våld mot barn i Sverige inte uppdagas.

Sexuella övergrepp är en av de mest traumatiska former av våld som ett barn kan utsättas för. Det kan ha allvarliga konsekvenser för barnets mentala hälsa. Utöver att övergreppet kan resultera i omedelbara fysiska skador kan det leda till långvariga och ibland även livslånga psykiska problem för barnet (Richards, 2011). När en vuxen person begår sexualbrott mot barn exploaterar de barnets sårbarhet genom att utnyttja den beroendeställning som barnet ofta har till den vuxne. Det är inte ovanligt att barn utsätts för sexuella övergrepp av någon de känner. Förövaren är många gånger en person som tillhör barnets kärnfamilj och är i nästan alla fall, en person som är betydligt äldre än barnet (Socialstyrelsen, 2018).

Fram till 1700-talet kunde brottsoffer som varit utsatta för incest dömas till döden men både lagen och samhällssynen har förändrats. Idag finns det en större medvetenhet och förståelse för det trauma som övergreppet innebär för offret. Det finns numera både lagar och normer som förväntas förhindra vuxna från att sexuellt utnyttja barn (Svedin & Banck, 2002). Detta innebär å andra sidan inte att dagens samhälle inte har andra utvecklingsområden som kräver vidare arbete. Som tidigare nämnts fortsätter antalet anmälda våldtäkter att öka, och en betydande andel av offren är barn. Vi vill därför med detta arbete synliggöra hur svenska domar beskriver relationen mellan offer och förövare i fall om sexualbrott mot barn. Med juridikens tolkning kan vi fördjupa förståelsen för hur relationen mellan brottsoffer och förövare rättsligt framställs och på så vis problematisera de föreställningar som skapas och som det sociala arbetet behöver möta.

1.3 Syfte & frågeställningar

Uppsatsens syfte är att undersöka hur relationen mellan offer och förövare framställs i svenska domar om sexualbrott mot barn och vad framställningen kan innebära för det sociala arbetet.

Frågeställningar:

- ❖ Hur framställs offrets och förövarens relation i svenska domar om sexualbrott mot barn?
- ❖ Vilken betydelse har genus för framställningen?
- ❖ Hur kan de beskrivningar som framträder i domarna, förstås utifrån det sociala arbetets perspektiv när det gäller beskrivningar av brottsoffer och förövare?

1.4 Precisering av begrepp

Samlag: Där en eller flera personer förenas sexuellt och kan innebära vaginalt, analt eller oralt samlag (Nationalencyklopedin, u.å).

Förövare: En person som utfört (visst) brott (Svenska akademins ordböcker, 2021).

Offer: Någon som råkar ut för något negativt, vanligen ett brott (Tyda, u.å).

Sexuellt övergrepp mot barn: Sexuella handlingar som inte är och som inte kan jämföras med samlag. Den som utsätter någon för en sexuell handling där personen inte deltar frivilligt i, döms för sexuellt övergrepp (Polisen, 2021). Sexuella övergrepp kan vara något som sker fysiskt som att ta på någon annans kön, bröst eller rumpa. Det kan även handla om icke fysiska handlingar som att tvinga en person att titta på sexuellt explicit innehåll. Sexuella övergrepp kan även innefatta att någon tvingas till att visa sin egen kropp, bli fotograferad eller filmad ofrivilligt. Sexuella övergrepp mot barn är handlingar som beskrivs ovan, utförda mot en person som är under 15 år (BUP, 2022).

Våldtäkt mot barn: Samlag eller en handling som till kränkningens art eller till omständigheterna i övrigt kan jämföras med ett samlag som sker utan samtycke. Våldtäkt mot barn, är när samlag utan samtycke genomförs med en person som är under 15 år (Polisen, 2021).

2. Tidigare forskning

Genom den tidigare forskningen får vi bland annat information om faktorer som kan ge en indikation på en persons benägenhet att begå sexualbrott mot barn. Det kan röra sig om individuella och sociala faktorer så som tidigare traumatiska upplevelser, psykiska diagnoser, social isolering och missbruk. Att läsa om dessa faktorer kan ge oss en djupare förståelse för vad som driver vissa personer att begå sexualbrott mot barn. Enligt tidigare forskning kan exempelvis trauman, såsom sexuella övergrepp i barndomen, leda till en ökad risk för en person att själv begå sexualbrott senare i livet (Glasser et al., 2018). Social isolering kan leda till en ökad känsla av ensamhet och personen som isolerar sig kan därför söka sig till sexualbrott som en form av

självmedicinering (Blake & Gannon, 2011). Andra faktorer som kan indikera på en persons benägenhet att begå sexualbrott mot barn är alkohol och droger eftersom dessa substanser kan minska naturliga hämningar samt öka impulsivitet (Pérez-Fuentes et al., 2012). För att utveckla förståelsen för ämnet har vi, i följande kapitel, sammanställt relevant forskning.

Cossins och Plummer (2018) förklarar i sin artikel "*Masculinity and Sexual Abuse: Explaining the Transition from Victim to Offender*" varför sexuellt utnyttjade pojkar är mer benägna att bli sexualförbrytare i jämförelse med flickor som har utnyttjats sexuellt. De presenterar en teori om varför vissa pojkar som blivit sexuellt utnyttjade, också blir förövare. Forskarna (2018) analyserar detta genom att använda sociala inlärningsteorier samt makt och maktlöshetsteorier. När Cossins och Plummer (2018) diskuterar sociala inlärningsteorier anser de att den bygger på föreställningen om att människor tenderar att forma sitt beteende efter inflytelserika personer. Om människor kan se att deras beteende leder till önskade resultat, är det mer sannolikt att de formar sitt beteende därefter. Fortsättningsvis diskuterar Cossins och Plummer (2018) att individer som själva blivit utsatta för sexuella övergrepp som barn, lär sig beteendet och de kriminella attityderna om acceptansen av att vuxna har samlag med barn. De lyfter vidare fram att det finns brister i den sociala inlärningsteorin. Det är exempelvis enligt forskarna (2018) inte möjligt att påvisa en direkt korrelation mellan alla som blivit sexuellt utnyttjade och som sedan begår sexualbrott som vuxna.

I relation till makt och maktlöshetsteorier har Cossins och Plummer (2018) identifierat olika faktorer hos män som blivit sexuellt utnyttjade som barn, samt hos de som inte har blivit det, som kan påverka deras benägenhet att begå sexualbrott. Teorierna används för att se hur upplevelser av sexuella övergrepp kombinerat med en pojkes kulturella sammanhang kan förklara övergången från att vara ett offer till att bli förövare. Som ett resultat av tidigare avvisande från kvinnor i deras närhet söker dessa män personer med mindre makt för att dominera dem. Cossins och Plummer (2018) menar att dessa män kan lindra sin egen känsla av maktlöshet genom att begå sexuella övergrepp och därigenom återta makt. I artikeln kan vi även läsa hur mäns syn på sexualitet var relaterade till värderingar som var förknippade med ett maskulint ideal. Det maskulina idealet formas till något tvångsmässigt, heterosexuellt och homofobiskt. Cossins och Plummer (2018) anser att detta visar hur den fysiska kroppen spelar en viktig roll i den kulturella differentieringen som skapas inom exempelvis vängrupper. De belyser

hur olika kulturella beskrivelser av hur kroppen ser ut så som lång, fet och muskulös bidrar till att skapa den ideala manskroppen. Cossins och Plummer (2018) beskriver hur vängrupper kan använda synen på den ideala manskroppen för att etablera makthierarkier. Detta leder till att det maskulina idealet blir en heterosexuell kropp där man förlitar sig på heterosexuella strategier för att förstärka sin maktposition. Detta sker exempelvis genom att uttrycka homofobiska värderingar och att ha samlag med kvinnor eller flickor.

Kelly Richards (2011) redogör i sin artikel "*Misperceptions about child sex offenders*" för fem vanliga missuppfattningar om förövare som begår sexualbrott mot barn. Hon fokuserar på förövarna och diskuterar bland annat pedofili, sexuellt missbruk av barn, återfallsfrekvensen i sexualbrott mot barn och huruvida förövarna själva varit offer för sexualbrott under sin uppväxt. Studiens resultat visar att förövare som begår sexualbrott mot barn inte är en homogen grupp och att det finns nyanser. Därför vill Richards (2011) bidra till en ökad förståelse för dessa nyanser då hon anser att det kan ge en större chans att skydda barn som utnyttjas sexuellt. Den första missuppfattningen som Richards (2011) lyfter fram är att alla förövare som begår sexualbrott mot barn är pedofiler. Först är det viktigt att förtydliga att pedofili är en medicinsk diagnos som appliceras på vuxna personer som är attraherade av prepubertala barn medan en person som attraheras av barn i puberteten kallas för en hebefil. Richards (2011) anser att det kan vara mer korrekt att betrakta barnsexförbrytares intressen utifrån deras föredragna kroppstyp och fysiska egenskaper snarare än en specifik ålder. Pedofiler och hebefiler som begår sexualbrott mot barn har förvisso en föredragen åldersgrupp men Richards (2011) hävdar att de i själva verket är mer attraherade av kroppstypen som är karaktäristisk för en viss åldersgrupp, än själva åldern. Alla pedofiler och hebefiler agerar inte på sin sexuella attraktion till barn och Richards (2011) menar även att alla som begår sexualbrott mot barn inte nödvändigtvis upplever en drivkraft till att utsätta barn för fara eller smärta.

En annan vanlig missuppfattning om förövare är att de ofta är främlingar till barnet. I artikeln argumenterar Richards (2011) för det motsatta. Hon menar att det är vanligare att förövare känner eller rentav har en nära relation till barnet som de förgriper sig på. Den tredje missuppfattningen handlar om att alla förövare som begår sexualbrott mot barn själva har varit offer för sexualbrott. Richards (2011) menar att det sannerligen finns förövare som själva varit sexuellt utsatta under sin barndom men att detta inte gäller alla. Kontra till Cossins och Plummer

(2018) som hävdade att det inte gick att påvisa en direkt korrelation mellan att ha varit offer för sexualbrott och att sedan själv begå liknande brott som vuxen, hävdar Richards (2011) att det kan finnas en viss korrelation. Faktorer som kan inträffa under barndomen och öka sannolikheten för att en person blir förövare inkluderar huruvida personen har upplevt fysiska och känslomässiga övergrepp eller försummelse som barn. Andra faktorer kan vara att man har utsatts för familjevåld eller fått en tidig exponering för pornografi.

Den fjärde missuppfattningen som Richards (2011) belyser är att förövare till sexualbrott mot barn har en hög återfallsfrekvens. Hon menar att det är svårt att mäta återfallsfrekvensen, främst på grund av att de flesta studier inom området endast har utförts under ett fåtal år och hon menar att det krävs längre tid för att få ett pålitligt resultat. Vidare menar Richards (2011) att förövarkategorin gällande sexualbrott mot barn är stor och att det finns många underkategorier där en del löper större risk att återfalla än andra. Förövare som riktar in sig mot män och pojkar utanför familjen har en större sannolikhet att återfalla i jämförelse med förövare som utsätter kvinnor eller egna familjemedlemmar för övergrepp. Den femte och sista missuppfattningen handlar om att förövare ofta har begått många övergrepp innan förövaren upptäcks. Richards (2011) argumenterar för hur svårt det faktiskt är att fastställa hur många offer en förövare har i genomsnitt, särskilt då det existerar många underkategorier av förövare samt flera brottsrubriceringar.

Lim et al. (2021) presenterar i sin artikel "*Typologies and Psychological Profiles of Child Sexual Abusers: An Extensive Review*" en översikt av psykologiska profiler om sexuella övergrepp mot barn. Genom granskningar av tidigare vetenskapligt material upprättar Lim et al. (2021) en profil som redovisar potentiella psykologiska egenskaper som en förövare kan besitta. Egenskaperna består bland annat av personlighetsdrag, kognitiv förvrängning, empatiförmåga och impulsivitet. För att få en djupare förståelse för sexuella övergrepp mot barn väljer Lim et al. (2021) att se till typologier och klassificeringar av de sexuella övergreppen. En utmaning med att studera förövare som begår sexualbrott mot barn är att dessa brott är kraftigt underrapporterade. Forskarna (2021) anser att det idag är vanligare med sexuella övergrepp som sker i form av grooming, barnpornografi och nakenbilder på internet. Lim et al. (2021) diskuterar olika typer av förövare som delats in i typologier. Två exempel på sådana typologier är den kontakt drivande och den fantasidrivande förövaren. De kontakt drivande förövarna etablerar kontakt med sina offer online

men ägnar sig åt sexuella handlingar offline. De fantasidrivna förövarna ägnar sig åt sexuella handlingar online genom exempelvis nätsex eller att titta på någon annan som utför sexuella handlingar.

Lim et al. (2021) har valt att fokusera på psykologiska profiler som har kopplats till kriminalitet då det finns en stor mängd forskning kring dem. Personlighetsdrag anses vara intressant då det är en vanlig faktor som kan förklara kriminella beteendemönster. Personlighetsdragen inkluderar beskrivningar av en persons beteendemönster, känslor och tankar. Psykopati är ett vanligt personlighetsdrag som återfinns hos många förövare. Psykopati är bland annat förknippat med egenskaper som brist på empati, ånger, ansvarskänslor men även impulsiva och asociala beteenden. Förövare som förgriper sig sexuellt på barn använder främst manipulation som metod och därför förekommer det sällan våld i samband med övergreppen (Lim et al., 2021).

Fortsättningsvis diskuterar forskarna (2021) termen kognitiv förvrängning som handlar om felaktiga föreställningar och problematiska tankestilar som innebär rationalisering av sexuella övergrepp. Barnaförövare uppvisar tydliga kognitiva förvrängningar gällande relationer och makt. Angående bristen på empati nämner Lim et al. (2021) oförmågan att tolka och förstå andras känslor och perspektiv som ett exempel. Det kan ibland uttryckas genom att förövaren försöker skuldbelägga offret. Detta tyder på att förövare har en låg förmåga att läsa av andra personer samt har en större benägenhet att stödja sin tanke om att offret bär ansvaret för det sexuella övergreppet. I frågan om impulsivitet syftar Lim et al. (2021) på oförmågan att i förtid kunna se konsekvenserna av sina handlingar. Hög impulsivitet i samband med psykopatiska drag ökar risken för återfall.

Magalhães et al. (2022) nämner i sin artikel *“Why Are Men More Likely to Endorse Myths About Child Sexual Abuse Than Women? Evidence From Disposition and Situation-Based Approaches”* två studier som undersöker könsskillnader i sexuella övergrepp mot barn. Forskarna (2022) undersöker attityder och föreställningarna kring sexuella övergrepp. Magalhães et al. (2022) belyser likt Richards (2011) olika missuppfattningar om sexuella övergrepp mot barn. Missuppfattningarna kan leda till att sexuella övergrepp mot barn inte upptäcks i tid. Detta kan undergräva den juridiska processen och skada barnets tillfrisknande. Vidare menar forskarna (2022) att offrets välbefinnande och återhämtning ofta skadas av stigma kopplat till

övergreppen. Exempelvis existerar det kulturer där vuxnas sexuella handlingar mot barn legitimeras då skulden läggs på offret och det kan ha ansetts att barnet uppträtt förföriskt.

Den första studien som Magalhães et al. (2022) undersökte, använde sig av ett sociodemografiskt frågeformulär som bland annat inkluderade kön, ålder och sysselsättning. Frågeformuläret fokuserade på attityder angående sexuella övergrepp mot barn, social dominansorientering, empati och moralisk frigörelse. Social dominansorientering är viljan att dominera och att vara överlägsen andra. Moralisk frigörelse är tendensen att rättfärdiga oetiskt eller skadligt beteende. En hypotes är att män oftare bekräftar myter om sexuella övergrepp mot barn och att de generellt har fler negativa attityder gentemot offret. Negativa attityder kan innebära en lägre uppfattning om övergreppets allvar, trovärdigheten hos offret och offrets ansvar. Studiens resultat visade att kön spelar en avgörande roll gällande myter om sexuella övergrepp mot barn. Manliga deltagare visade sig ha en högre social dominansorientering, en större benägenhet till moralisk frigörelse samt lägre empatiförmåga (Magalhães et al., 2022).

Den andra studien som beskrivs i artikeln bestod av fiktiva vinjetter om sexuella övergrepp mot barn samt ett sociodemografiskt frågeformulär. Formuläret tog bland annat hänsyn till offrets kön, sysselsättning, ålder och förövarens kön. Även detta studieresultat visade att män tenderar att ha högre social dominansorientering samt lägre empatiförmåga. I båda studier upptäckte Magalhães et al. (2022) en koppling mellan empatiförmåga och social dominansorientering när det gäller sexuella övergrepp mot barn. Forskarna (2022) såg även att fler män än kvinnor betraktade konsekvenserna av sexuella övergrepp mot barn som mindre allvarliga. Forskarna (2022) menar att detta kan förklaras genom att män som begår övergreppen, besitter en lägre empatiförmåga och söker mer social dominans. Vidare menar Magalhães et al. (2022) att studiens resultat styrker stereotypen om den manliga förövaren och flickan som offer i fall om sexualbrott mot barn. Slutligen vill Magalhães et al. (2022) betona att både flickor och pojkar kan falla offer för sexuella övergrepp men att pojkar tenderar att synas mindre i denna kontext.

3. Teoretiskt ramverk

Det teoretiska ramverk utgår från två teman. Det första temat handlar om relationen mellan offer och förövare och det andra handlar om övergreppets karaktär. I detta kapitel beskriver vi de teoretiska begrepp som har använts i bearbetningen av materialet.

3.1 Perversion och pedofili

När Sigmund Freud talade om begreppet perversion syftade han på samtliga sexuella handlingar vars syfte inte var att reproducera. Han ansåg inte att begreppet hade en negativ innebörd på samma sätt som det har idag, utan såg det mer som ett neutralt fenomen. Freud påpekade att det finns perversioner hos människor som betraktas som normala, eftersom den mänskliga sexualiteten inte enbart handlar om de genitala organen hos personer som är sexuellt involverade samt att människor inte ingår i sexuella handlingar endast för att fortplanta sig. Ett exempel på en sådan perversion hos normala människor är kyssen (Kwarnmark & Tidefors Andersson, 1999). Enligt psykoanalytikern Robert J. Stoller finns det ett samband mellan sexuell avvikelse och hot mot könsidentiteten. Han menar att den som är sexuellt avvikande ofta upplever ångest kopplad till sin sexualitet och genom att utföra handlingar som avviker från normen kan ångesten lindras tillfälligt och personens identitet stärks under en kort period. Stoller lyfter även fram att inte alla sexuella avvikelser är att betrakta som perversa då vissa kan bero på hjärnskador eller fysiska sjukdomar. Vidare menar Stoller att det finns en kulturell dimension då vissa avvikelser inte verkar ha rötter i psykologiska konflikter utan snarare kan förklaras med hjälp av inlärningsteorier (Kwarnmark & Tidefors Andersson, 1999).

Stoller delar upp perversionen i tre element.

1. "Perversionen är ett samspel av fientliga och sexuella önskningar.
2. Individens som har en perversion bär på en ständig känsla av att vara smutsig, ond, syndfull, skamsen, onormal och hotande för andra.

3. Den perverse fyller en syndabocksfunktion för andra individer att undkomma deras egna perversa tendenser.” (Kwarnmark & Tidefors Andersson, 1999, s. 22).

Pedofili är en psykiatrisk diagnos där en vuxen person upplever sexuell attraktion till prepubertala barn (Nationalencyklopedin, u.å). Pedofiler försöker ofta etablera en relation med barn genom att framstå som deras vän och någon som är emot våld och tvång. De kan använda olika metoder för att locka till sig barn, men oftast finns det ett specifikt beteendemönster. Genom att identifiera sig med barnet kan pedofilen rationalisera sina handlingar och hålla väck ångest och oro. Kwarnmark och Tidefors Andersson (1999) menar att det är ett sätt för pedofilen att ta hand om sig själv, på samma sätt som hen önskar att hen hade blivit behandlad som barn. Pedofilen intar många gånger en pseudo-föräldraroll och är mycket skicklig på att få kontakt med barn som är i stort behov av bekräftelse från vuxenvärlden. De rör sig ofta i miljöer där det finns barn, såsom lekplatser, badstränder, badhus och ibland arbetar de på dagis eller som fritidsledare. De väljer oftast barn som av olika anledningar är lättillgängliga för dem. Det kan vara socialt ensamma barn eller barn som har försummats av andra vuxna. I vissa fall sker övergreppet direkt i samband med att pedofilen etablerar kontakt med barnet. I andra fall sker en långsam uppbyggnad av kontakten, där pedofilen gradvis bygger upp ett känslomässigt beroende hos barnet. Detta kan ske samtidigt som pedofilen ger olika typer av gåvor, vilket kan göra det ännu svårare för barnet att berätta vad som pågår för andra vuxna (Kwarnmark & Tidefors Andersson, 1999).

En fixerad pedofil är en person som har upplevt sexuell attraktion till barn sedan tidig tonår. De har sällan varaktiga sexuella relationer med jämnåriga och även om de har försökt, upplever de ingen sexuell tillfredsställelse. Den sexuella attraktionen till barn är starkare än till vuxna, och de har många gånger en specifik preferens vad gäller barnens åldersgrupp. Den här typen av förövare kan vilja att barnet ska vara mellan 3-5 år eller mellan 8-10 år. Kwarnmark och Tidefors Andersson (1999) återger hur en fixerad pedofil kan uttrycka sig:

"De ska vara mellan 4 och 6 år, sedan pratar de för mycket och kan skvallra."
(Kwarnmark & Tidefors Andersson, 1999, s. 85).

Vidare menar författarna (1999) att denna fixering kan bero på bristande omvårdnad, bristande bekräftelse eller traumatiserande erfarenheter av övergreppskarktär. Ur det psykosexuella

perspektivet kan en fixerad pedofil anses ha stagnerat i sin utveckling då de inte har utvecklat en normal vuxen sexualitet. Både svenska och amerikanska studier har visat att offren för en fixerad pedofil oftare är pojkar än flickor. Däremot finns det sexuella övergrepp som inte är fixeringsrelaterade där kön inte är en lika avgörande faktor (Kwarnmark och Tidefors Andersson, 1999). Den fixerade pedofilen tenderar att söka kontakt med barn som inte är en del av deras sociala krets. De lever oftast ensamma och har få, om ens några, nära vänner. De beskriver vanligen sin dragning till barn som en längtan efter det rena och oskuldsfulla. Barnet betraktas som ett objekt utan några sexuella egenskaper som kan väcka motstridiga känslor hos pedofilen. Det är inte ovanligt att den här typen av förövare talar om den vuxna kvinnokroppen med en blandning av rädsla och avsky (Kwarnmark och Tidefors Andersson, 1999).

Ibland kan pedofiler försöka dölja sin perversion genom att söka sig till ensamstående kvinnor med små barn och de kan gå så långt som att ingå äktenskap med kvinnan endast för att få tillgång till hennes barn. Det förekommer även att pedofiler ägnar sig åt så kallad sexturism, vanligast i länder som Thailand och Filippinerna om förövaren kommer från ett europeiskt land. I en sådan situation kan kvinnan hamna i en beroendeställning gentemot förövaren, vilket kan göra det svårt för henne att upptäcka och skydda sitt barn från de sexuella övergreppen. Pedofilen kan medvetet utnyttja denna beroendeställning för att fortsätta att begå övergrepp mot barnet utan att bli upptäckt. Kwarnmark och Tidefors Andersson (1999) betonar vikten av att skilja mellan pedofili och sexualbrott mot barn. Att ha diagnosen pedofili innebär inte nödvändigtvis att personen kommer att begå sexuella övergrepp mot barn och alla som begår sexuella övergrepp mot barn är inte pedofiler.

3.2 Incest

Kwarnamark och Tidefors Andersson (1999) förklarar att incestförövare oftast till en början har adekvata sexuella relationer och att de utvecklar en dragning till barn först som vuxna. Dragningen uppstår oftast i samband med kriser i förövarens liv. För manliga förövare kan detta vara relaterat till deras oförmåga att hantera konflikter och påfrestningar i vuxenlivet, vilket kan göra jämställda relationer med andra vuxna för utmanande. Barn blir då ett enkelt sätt att utöva kontroll och förövaren kan känna sig överlägsen, både psykiskt och fysiskt. Den vuxne kan

använda detta som ett sätt att rationalisera sitt handlande. Det är vanligt förekommande att förövaren samtidigt har en sexuell relation med en vuxen men att den sexuella dragningen till barn är starkare. Forskning från USA har visat att det är vanligare med kvinnliga offer när förövaren är en regredierad pedofil, vilket innebär att de utvecklade en attraktion till barn senare i livet jämfört med permanent pedofili, där attraktionen till barn är närvarande från tidig ålder (Kwarnmark & Tidefors Andersson, 1999).

När förövaren och offret har en nära relation förekommer det sällan fysiskt våld i samband med övergreppet. Oftast inleds övergreppen i situationer där förövaren och barnet har en nära och familjär relation. Det kan exempelvis vara när den vuxne sitter bredvid barnet och tittar på TV, att läsa en godnattsaga, att trösta barnet när det är ledset eller att bada tillsammans (Kwarnmark & Tidefors Andersson, 1999). Tidigare forskning inom terapeutisk arbete har visat att förövare ofta ser sig själva i sina offer, genom att projicera liknande svårigheter eller erfarenheter som de själva upplevde som barn. Detta kan innebära att förövaren identifierar sig med barnet och ser det som en chans att lindra sina egna traumatiska upplevelser genom att utföra sexuella handlingar med barnet (Kwarnmark & Tidefors Andersson, 1999). Ett barns beroendeställning gentemot vuxna och i synnerhet till sina föräldrarna, kan göra det svårt för barnet att säga ifrån eller söka hjälp när det utsätts för sexuella övergrepp. De flesta barnen har dessutom en önskan om att göra sina föräldrar glada. Något som kan skapa komplexa situationer för barnet när det utsätts av en vuxen i dess närhet. Vid övergrepp utförda av en okänd förövare blir barnet fysiskt och psykiskt skadat men när övergreppen genomförs av en känd förövare, som en förälder eller annan närstående vuxen, kan detta orsaka en ännu djupare och allvarligare form av skada då barnet kan ha svårare att förstå och hantera övergrepp från någon de känner (Kwarnmark & Tidefors Andersson, 1999).

I samtal om incest är det vanligt att kategorisera incestuösa förövare efter olika personlighetstyper eller beskriva olika mönster i dessa familjer. Författarna (1999) skildrar fem olika typer av incestföräldrar men två som är relevanta för detta arbete är *den gode läraren* och *den ständigt missförstådde*. Båda typerna är exempel på hur incestuösa förövare kan rationalisera och bortförklara sin skuld i det sexuella övergreppet. *Den gode läraren* använder sin position och auktoritet som lärare för att manipulera och utnyttja barnet sexuellt. Hen kan hävda att det inte handlar om övergrepp utan snarare om att ge praktisk sexualundervisning. Hen kan även försöka

övertyga barnet om att deras handlingar är normala och att barnet deltar frivilligt. Detta kan förvirra barnet och skapa en osäkerhet kring vad som faktiskt sker. Den här typen av förövare förnekar också att handlingarna är skadliga och framställer det istället som att hen hjälper barnet att förstå sin sexualitet samt skyddar barnet från andra ungdomars sexuella experiment (Kwarnmark & Tidefors Andersson, 1999). *Den ständigt missförstådde* är en förövare som ser sig själv som ett offer. Hen kan hävda att barnet ljuger för att göra personen illa och att hen dessutom är orättvist förföljd av samhället och dess sociala normer. Hen kan använda detta som en ursäkt för att förneka rollen som förövare och därmed undvika ansvar för sina övergrepp. Den här typen av förövare framställer ofta sig själv som oskyldig och missförstådd och lägger istället skulden på andra. De två beskrivna typerna av incestförövare är inte absoluta och kan ha inslag av varandra eller andra mönster. Det finns ingen simpel mall för hur incestuösa förövare beter sig och de kan ha drag av båda typerna, eller inga alls. En del förövare kan också byta mellan olika beteendemönster, beroende på omständigheterna och personen de interagerar med (Kwarnmark & Tidefors Andersson, 1999).

3.3 Groths våldtäktstyper

Psykologen Nicholas Groth skildrar två, för denna uppsats, relevanta våldtäktstyper. I den här kontexten används begreppet våldtäkt synonymt med sexuellt våld och inte enligt lagens definition. Kwarnmark & Tidefors Andersson (1999) har i sina beskrivningar valt att referera till förövaren som han och offret som hon. Av den anledningen förekommer det i denna uppsats, samma distinktion i förklaringen av de olika våldtäktstyperna. Med det sagt vill vi tydliggöra en medvetenhet om att förhållandet även kan vara det omvända.

Den första typen av våldtäkt definieras som *vredesvåldtäkten*. Vredesvåldtäkten är oftast en impulsiv handling, utförd av en upprörd och våldsam gärningsman som använder överdrivet våld för att tvinga offret till sexuella handlingar som inte alltid innebär samlag. Förövaren kan ha svårt att få erektion, vilket kan öka hans frustration och aggressivitet. Offret tvingas då till andra sexuella handlingar, såsom oralsex eller onani. Våldsamheten yttrar sig tydligt i både handling och språk. Efter övergreppet kan förövaren känna en viss lättnad, men inte på grund av en sexuell tillfredsställelse, utan snarare för att han har fått utlopp för den ilska han länge har burit

på. Lättnaden kan dock emellanåt blandas med en känsla av avsky (Kwarnmark & Tidefors Andersson, 1999). *Maktvåldtäkten* är den vanligaste formen av våldtäkt och till skillnad från vredesvåldtäkten, är den oftast planerad och kan involvera hot om våld, både verbalt och ibland även med vapen. Förövaren dominerar och tar fullständig kontroll över offret, genom att använda sexuellt våld som ett sätt att kompensera för egna känslor av otillräcklighet och en svag könsidentitet. Förövaren kan vid första anblick framstå som charmig och vänlig mot kvinnor, men har sedan svårt att skilja på övertalning och tvång. Offrets passivitet tolkas ofta som att hon vill, vilket gör det lättare för förövaren att återupprätta känslan av makt och kontroll genom den sexuella handlingen. Som ett resultat av den bristande förmågan att se sig själv som en individ i behov av djupare bekräftelser, upplever förövaren vanligtvis ingen tillfredsställelse efter en maktvåldtäkt. Han försöker snarare skjuta över all skuld och ansvar på offret och betraktar det som att hon har misslyckats med att tillfredsställa honom (Kwarnmark & Tidefors Andersson, 1999).

3.4 Kön, maskulinitet och sexuellt våld

Inom praktiken för socialt arbete används ofta olika begrepp för att sortera in människor i olika klientgrupper. Detta innebär att vissa personer benämns som exempelvis arbetslösa, funktionshindrade, missbrukare eller biståndstagare. Dessa benämningar avslöjar också att personerna betraktas som bärare av sociala problem (Piuva & Karlsson, 2012). Att placera människor i olika kategorier kan få konsekvenser eftersom det kan leda till en förväxling av kategorierna och personernas individuella egenskaper. Utöver ovannämnda kategorier menar författarna (2012) att det även finns en dold kategori, nämligen kön. Exempelvis har kvinnors sexualitet sedan länge problematiserats och kvinnor som öppet utforskar sin sexualitet har tidigare beskrivits som sedeslösa och promiskuösa, medan mäns sexualitet sällan har ifrågasatts. I stora delar av världen blir flickor än idag lärda att inte klä sig för utmanande då de riskerar att bli utsatta för övergrepp (Piuva & Karlsson, 2012). Barn blir tidigt medvetna om den sociala kategorin som kön utgör. Från en ung ålder uppfattar barn olika könsroller och stereotyper genom de kläder vi bär, leksaker vi leker med och språket som används runt omkring oss (Kachel et al., 2016). Den destruktiva maskuliniteten lärs ut genom gamla ordspråk som “boys will be

boys” och flickor som får höra att pojkar som betar sig illa mot dem på lekplatsen, bara försöker visa att de gillar dem. Flickor blir uppmanade att ta det den här typen av beteende som en komplimang (Wikström, 2019). Barn som internaliserar könsstereotyper från sin omgivning, lär sig vad som förväntas av dem baserat på deras kön, till exempel vilka beteenden, intressen och yrkesval som anses lämpliga för pojkar och flickor. Då medvetenheten om könsstereotyper uppstår från tidig barndom fortsätter den oftast att påverka människors uppfattning om andra så väl sig själva även under tonåren och vidare in i vuxenlivet (Kachel et al., 2016).

Vad är skillnaden mellan *kön* och *genus*? För att göra det möjligt att analysera uppsatsen utifrån ett genusperspektiv har vi valt att se till Piuvas och Karlssons (2012) definition av begreppen. Det är inte alla gånger självklart vad som menas med begreppen kön och genus då en del forskare menar att begreppen har samma innebörd, medan andra anser att genus bör användas för att beskriva könets sociala betydelse. Piuva och Karlsson (2012) behandlar begreppen utifrån två dimensioner. Den första är en språklig dimension som handlar om ordens betydelser ur ett sammanhangsrelaterat och diskursivt perspektiv medan den andra är en begreppslig dimension som ser till begreppets användning inom vetenskaplig forskning. Författarna (2012) menar att begreppen är kopplade till olika diskurser där ordet kön har en stark biologisk betydelse, medan ordet genus är en grammatiskt term inom språkvetenskapen. Orden har således en kulturell prägel som gör att kön uppfattas som ett naturligt fenomen medan genus ses som en social konstruktion och är skapat genom språket. Emellanåt kallas genus för "det sociala könet". Piuva och Karlsson (2012) tror att denna motsättning kommer att lättas upp i takt med att genus allt oftare används som begrepp inom naturvetenskapen och att kön används parallellt med genus i sociala och samhällsvetenskapliga sammanhang där man påstår att begreppet kön också är konstruerat.

Tim Owen argumenterar i sin vetenskapliga artikel "*Theorising Masculinities and Crime: A Genetic-Social Approach*" (2012) för sambandet mellan maskulinitet och kriminalitet. Maskulinitet är ett relativt modernt begrepp som förutsätter att mäns beteenden beror på de sociala förväntningar och normer som är förknippade med manlighet och könstillhörighet. Våld har länge varit ett sätt för män att hävda maskulinitet och enligt Owen (2012) finns det en tydlig koppling mellan män, våld och kriminalitet. Tidigare forskning från USA visar att män utgör 90% av alla åtal som rör misshandel, mord, dråp och våldtäkt. Trots flera kampanjer från

vapenindustrin visar studier att män är fyra gånger mer benägna än kvinnor att bära vapen och även om både män och kvinnor kan vara involverade när det förekommer våld i hemmet, visar studier från Europa, USA och Storbritannien, att det oftast är män som orsakar allvarliga skador på sin partner. Owen (2012) menar att en del forskare betraktar maskulinitet som en ideologi vars syfte är att hjälpa människor att förstå de sexuella och könsrelaterade ojämlikheterna mellan män och kvinnor. Fortsättningsvis menar Owen (2012) att maskulinitet inte bara är en biologisk kategori utan också en social och kulturell konstruktion som hjälper till att förklara varför vissa ojämlikheter fortsätter att existera mellan könen trots att formella jämlikhetslagar och rättigheter har införts. Här styrks Piuvas och Bodil Karlssons (2012) påstående om genus som "det sociala könet".

Personer med stereotypiskt manliga drag tenderar också att begå brott av stereotypiskt manlig karaktär, såsom de nämnda brotten i Owens (2012) artikel. Estrada-Reynolds et al. (2017) hänvisar till en studie som undersöker hur maskulinitet påverkar människors bedömning av skuld. Deltagarna i studien fick läsa om olika brott och titta på foton av människor med varierande maskulinitet och sedan bedöma hur skyldiga de ansåg att personerna på foton var. Resultatet visade att personer med högre maskulinitet ansågs oftare vara skyldiga oavsett brottstyp. Maskuliniteten har därmed blivit en del av den kriminella stereotypen och fungerar idag som en indikator på vem som begår brott generellt.

“Although most men do not sexually harass, most sexual harassment is performed by men.” (Malin Christina Wikström, 2019, s. 27).

Fahlberg och Pepper (2016) framhåller en feministisk forskning som undersöker hur maskulinitet påverkar det sexuella våldet i olika miljöer som exempelvis bland studenter, på arbetsplatser, inom militären och i fängelser. Författarna (2016) understryker vikten av att se det sexuella våldet som en del av en större struktur av maktrelationer mellan män och kvinnor men att det inte bör glömmas att män även använder sexuellt våld som ett medel för att etablera dominans över andra män. Även om män gynnas av patriarkala strukturer behöver de konkurrera med andra män för att uppnå makt och status. Om de inte lyckas upprätthålla sin position riskerar de att bli marginaliserade på samma sätt som kvinnor och andra underordnade samhällsgrupper. Likt Kwarnmark och Tidefors Andersson (1999) menar Fahlberg och Pepper (2016) att män använder sexuellt våld för att bekräfta sin uppfattning om vad som är maskulint. De kan exempelvis välja

att hantera känslor av osäkerhet, skam och exkludering genom att utöva våld och begå sexuella övergrepp. Handlingarna kan tillfälligt stärka deras identitet och de kan uppleva en känsla av makt.

4. Metod

Detta arbete utgår från en kvalitativ ansats, närmare bestämt en kvalitativ innehållsanalys av texter, för att undersöka svenska domar om sexualbrott mot barn. Med hjälp av den kvalitativa ansatsen har vi valt att fokusera på att förstå och tolka betydelsen av innehållet i domarna snarare än att mäta eller räkna variabler (Bryman, 2018). En innehållsanalys innebär att vi på ett systematiskt sätt granskat och tolkat det innehåll som finns i domarna, såsom förhör, yrkanden och beskrivningar, för att identifiera mönster, teman eller tendenser som kan vara relevanta för våra forskningsfrågor. Den kvalitativa metoden har bland annat bidragit till en djupare förståelse för beskrivningen av olika aspekter av våldtäkter och sexuella övergrepp mot barn.

Det empiriska underlaget består av befintligt material från myndigheter som enligt Bryman (2018) kallas för dokument från statliga myndigheter. Av den anledningen blir det viktigt för oss att vara medvetna om materialets skevhet och den specifika skildring som domarna utgör. Domarna kan ha brister i sin skildring av händelsen och det kan vara svårt att få ut exakt information om förövare och offer. Domarna speglar en viss sida av verkligheten vilket innebär att det också finns sidor som inte framkommer av domarna. Bryman (2018) framhåller fyra rigorösa kriterier som utgör de yttersta villkoren när dokument används som datakälla.

1. *“Autencitet.* Är materialet äkta och av ett otvetydigt ursprung?
2. *Trovärdighet.* Är materialet utan felaktigheter och förvrängningar?
3. *Representativitet.* Är materialet typiskt när det gäller den kategori det tillhör? Om så inte är fallet, känner man till i vilken grad det inte är typiskt?
4. *Meningsfullhet.* Är materialet tydligt och begripligt?” (Alan Bryman, 2018, s. 657).

För att säkerställa tillförlitlighet i vår metod har vi valt att följa ovannämnda kriterier. Dessa kriterier innebär att vi noggrant har granskat och redogjort för urvalskriterier och valt ut de domar som är relevanta för våra forskningsfrågor, att vi har följt en systematisk och transparent process för att analysera innehållet i domarna, att vi har dokumenterat vår metod och våra analyser på ett sätt som gör det möjligt att replikera och vi har även varit medvetna om potentiella bias och försökt att minimera dessa i vår analys.

4.1 Källsökning och urvalsmetod

Litteratur och källsökning till den tidigare forskningen har genomförts via sökningar på Google och Lubsearch. Vi sökte akademiska texter som blivit peer-reviewed. Engelska sökord som användes var bland annat “child sexual abuse”, “sexual perpetrator”, “male sexual perpetrator”, “female sexual perpetrator”, “masculinity and sexual abuse” och “pedophile”. Vi valde att söka och använda engelska texter då det fanns ett större utbud av relevanta vetenskapliga texter. När sökningarna gjordes på engelska upplevdes det lättare att hitta relevanta vetenskapliga artiklar än när sökningen gjordes på svenska. Det var en utmaning att sälla igenom samtliga artiklar och identifiera de mest relevanta då varje text innehöll viktiga insikter och information som var användbara för vårt syfte. Datainsamlingen har avgränsats till att undersöka svenska domar gällande sexuella övergrepp och våldtäkter på barn. Tingsrätterna som valdes var Stockholm, Göteborg och Malmö. Då underlaget hämtades från Sveriges tre största städer fanns det en stor sannolikhet att vi skulle få tillräckligt med material för att besvara uppsatsens frågeställningar. Vi kontaktade Stockholms, Göteborgs och Malmös tingsrätts arkiv via mail och telefon för att begära ut domarna. Då det finns ett stort antal domar gällande sexualbrott mot barn, blev vi tvungna att avgränsa vår sökning. Vi valde därför att arbeta med två brottsrubriceringar, sexuella övergrepp mot barn samt våldtäkt mot barn. Valet att fokusera på dessa rubriceringar av sexualbrott mot barn beror på att det handlar om två olika typer av gärningar som var för sig har särskilda kännetecken och straffbestämmelser. Vi upplever därför att det finns ett viktigt intresse av att belysa och uppmärksamma dessa två typer av brott.

Den första tingsrätten som kontaktades var Malmös. Inledningsvis begärde vi ut förundersökningar och domar i mål gällande sexualbrott mot barn. Här upptäckte vi att det

krävdes en särskild ansökan om sekretessprövning för att få tillgång till varje enskild förundersökning. Av den anledningen valde vi att anpassa uppsatsens frågeställningar så att det var möjligt att gå vidare med endast domar. När vi till en början räknade med förundersökningar som undersökningsmaterial, efterfrågade vi ett färre antal domar. Efter korrigeringen av syfte och frågeställningar ansåg vi att vi var i behov av fler domar och kontaktade därför återigen Malmös tingsrätt för att begära ut ytterligare domar om sexualbrott mot barn. I kontakten med Stockholms och Göteborgs tingsrätter begärde vi ut tillräckligt antal domar från start. Sammantaget fick vi tillgång till tre domar om sexuella övergrepp mot barn samt tre domar om våldtäkt mot barn från respektive tingsrätt.

Första urvalet av material gjordes av tingsrätterna. Kriterier som vi uppgav var två brottsrubriceringar: sexuella övergrepp mot barn samt våldtäkt mot barn. Ett annat kriterium som uppgavs var att domarna högst fick vara fem år gamla. När insamlingen av material var genomförd hade vi tillgång till totalt 18 domar. Sex domar från respektive tingsrätt och en jämn fördelning av utvalda brottsrubriceringar. Andra urvalet avgjorde vi själva. Vi valde fyra domar från varje tingsrätt, 12 domar totalt. Två av domar från varje tingsrätt handlar om våldtäkt mot barn och de resterande två handlar om sexuella övergrepp mot barn. Anledningen till att vi valde bort två domar från varje tingsrätt var för att vi uppnådde en mättnad med de 12 domar som valdes. Efter genomgången av samtliga domar insåg vi att resterande domar inte gav oss några nya dimensioner av resultaten. Vi valde de fyra domarna från varje tingsrätt som var mest innehållsrika gällande information om förövare och offer.

4.2 Material och tillvägagångssätt

En kvalitativ innehållsanalys av texter handlar om att identifiera bakomliggande tema i materialet. För att hitta teman behöver man leta efter mönster. Detta kallas enligt Bryman (2018) för kodning av material. Då vi valde att undersöka särskilt sårbara målgrupper, upplevde vi inte att det var etiskt försvarbart att genomföra intervjuer. Vi ansåg dessutom att uppsatsens syfte och frågeställningarna var möjliga att undersöka och besvara med hjälp av en kvalitativ innehållsanalys av svenska domar om sexualbrott mot barn. För att säkerställa att vi hade

tillräckligt med material, kodade vi samtliga domar och när inga nya kategorier eller teman uppkom, förstod vi att vi hade uppnått en mättnad i materialet.

För att säkerställa barnens och förövarnas integritet har vi valt att döpa om alla målnummer till S följt av ett nummer från 1-4, G följt av ett nummer från 1-4 och M följt av nummer från 1-4. Bokstäverna S, G och M står för Stockholm, Göteborg och Malmö. Vi har även valt att anonymisera förövarnas namn. Under processen att välja de nya namnen, beslutade vi att döpa både förövare och offer till namn som börjar på samma bokstav. Exempelvis heter förövaren i domen S1 Anders och offret heter Adam. I domen S2 kallar vi förövaren Björn och offret Beatrice. För att undvika påverkan av personliga värderingar, har de valda namnen hämtats från en topplista från internet, av namn som börjar på den sökta bokstaven. Namnvalet speglar även personernas kön. Under bilagor har vi sammanställt en tabell som visar samtliga namn på förövare och offer från varje dom. För att få en överblick över materialet har vi även gjort ett kodningsschema som redovisar vilka teman vi har valt att koda efter. Kodningsschemat visar offrets och förövarens kön och ålder samt vilken typ av relation förövaren har till offret. Temat om kön visar offrets och förövarens biologiska kön och om de benämns som man eller pojke och kvinna eller flicka i domen. Temat om ålder visar hur gammal offret och förövaren var då gärningarna inträffade. Offrets och förövarens ålder var nödvändiga att tematisera utifrån diskussionen om pedofili och hebefili. Ett annat tema som kan kopplas till uppsatsens första frågeställning handlar om offrets och förövarens relation. Det var av intresse för oss att ta reda på vilken typ av relation offret och förövaren hade till varandra innan övergreppen inträffade då det kan spela en avgörande roll för typen av övergrepp. Kodningsschemat är infogat under bilagor. I analysen presenteras en kortare sammanfattning av domarna följt av en diskussion kring det redovisade resultatet med stöd av tidigare forskning samt teoretiska begrepp.

4.3 Arbetsdelning

I detta avsnitt redogörs arbetsdelning mellan skribenterna.

Sutthida har ansvarat för abstract, sammanfattning, inledning, bakgrund och problemformulering. Hon har även ansvarat för avsnittet om uppsatsens teoretiska ramverk

inkluderande samtliga underrubriker om perversion och pedofili, incest, Groths våldtäktstyper samt kön, maskulinitet och sexuellt våld. Malva har ansvarat för preciseringen av begrepp, tidigare forskning och avsnittet om metod inkluderande samtliga underrubriker om källsökning och urvalsmetod, material och tillvägagångssätt, arbetsdelning, validitet och reliabilitet samt etiska överväganden. Malva har även haft huvudansvaret för slutdiskussionen samt uppsatsens referenser. Avsnittet om syfte och frågeställningar är ett gemensamt avsnitt som både Malva och Sutthida har arbetat mycket med under uppsatsens gång. Vad gäller avsnittet om resultat och analys var arbetsfördelningen jämn mellan båda författare. Slutligen ansvarade Sutthida för att skriva ihop uppsatsen så att den blev lättbegriplig, enhetlig och såg till att den röda tråden blev tydlig. Trots indelningen av olika huvudansvar vill vi tillägga att kontinuerliga reflektioner har delats under arbetets gång och att samarbete har varit en viktig utgångspunkt.

4.4 Reliabilitet och validitet

Validitet och reliabilitet är två termer som vanligtvis används inom kvantitativ forskning men som även har en roll inom den kvalitativa forskningen. LeCompte och Goetz beskriver bland annat tre begrepp som är anpassade för en kvalitativ forskningsmetod. Det första begreppet som beskrivs är *extern reliabilitet*. Detta handlar om i vilken utsträckning en undersökning kan replikeras (Bryman, 2018). I kvalitativa undersökningar kan total extern reliabilitet vara svårt att uppnå då undersökningarna oftast genomförs i sociala miljöer som är föränderliga. I dessa fall är det viktigt för den replikerande forskaren att inta en liknande social roll som den ursprungliga, för att skapa liknande förutsättningar (Bryman, 2018). I detta arbete har vi som avsikt att försöka hålla en hög extern reliabilitet genom att vara transparenta och redogöra för samtliga steg som tagits i genomförandet av undersökningen. Något som kan försvåra en replikation kan vara anonymiseringen av målnummer och förövare. I detta läge har vi beslutat att prioritera att skydda de berörda personernas integritet framför att uppnå en hög replikerbarhet. Det andra begreppet som LeCompte och Goetz beskriver är *intern reliabilitet*. Detta handlar om att forskarna kommit överens om hur de ska tolka det empiriska materialet (Bryman, 2018). För att uppnå en hög intern reliabilitet har vi under arbetets gång haft öppna dialoger om text, material samt delat reflektioner. Det sista begreppet som är relevant för detta arbete är *intern validitet*. Detta begrepp handlar om en god överensstämmelse mellan observationerna och teoretiska idéer som utvecklas

under analysen (Bryman, 2018). Medvetenheten kring den interna validiteten blir synlig i analysens diskussioner av teoretiska begrepp i relation till de undersökta domarna.

4.5 Etiska överväganden

Då stora delar av uppsatsens material inkluderar känslig information om utsatta barn är etiska överväganden en viktig aspekt för oss att vara medvetna kring. För att undvika kränkning av barnets och förövarens integritet sker deras deltagande under sekretess. Detta innebär att vi har anonymiserat målnummer och namn i samtliga domar. Enligt Thurén (2007) är det nästintill omöjligt för en forskare att vara helt objektiv eftersom forskaren själv är en del av den sociala och kulturella kontexten som undersöks. Forskaren kan ha förutfattade meningar eller personliga uppfattningar som kan påverka hur informationen samlas in och bearbetas. Därför är det särskilt viktigt att se till att dessa värderingar inte påverkar studiens resultat eller leder till slutsatser som saknar grund. För att undvika påverkan av våra privata värderingar har vi varit medvetna om deras närvaro och ansträngt oss för att särskilja dem från arbetet. Vi har aktivt reflekterat över fördomar och värderingar som kan ha en inverkan på hur vi tolkar och analyserar material. Detta innebär att vi har arbetat för att identifiera våra personliga uppfattningar och att vi har försökt att vara så objektiva som möjligt under arbetets gång. Att skilja på egna värderingar från resultat och analys är viktigt för att upprätthålla undersökningens trovärdighet och validitet.

Bryman (2018) framhåller etiska principer som kan vara viktiga vid en kvalitativ forskning. Dessa principer handlar bland annat om att deltagarna inte ska lida skada eller uppleva obehag. Det bör inte heller förekomma falska förespeglningar och viktig information bör inte undanhållas. Undersökningen får inte heller inskränka deltagarnas privatliv. De vanligaste principerna som diskuteras är *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*. *Informationskravet* innebär att forskarna har informerat samtliga deltagare om deras frivillighet och om undersökningens syfte. *Samtyckeskravet* handlar om att deltagarna själva får bestämma över sin medverkan i undersökningen (Bryman, 2018). I det här arbetet har vi valt att arbeta med offentliga handlingar som består av svenska domar. En offentlig handling innebär att alla som vill, har möjligheten att få tillgång till dem. Av den anledningen har det inte varit aktuellt för oss att ta hänsyn till varken informationskravet eller samtyckeskravet. Deltagarna blir vad man kallar

för dolda deltagare. Dolda deltagare innebär att vi som utför undersökningen inte har frågat om deltagarnas samtycke och att de medverkar i undersökningen oberoende av samtycke eller given information. *Konfidentialitetskravet* handlar om att deltagarnas uppgifter ska behandlas med största möjliga konfidentialitet (Bryman, 2018). Den här principen är viktig för oss då vi hanterar uppgifter till förövare men även till barn som blivit utsatta för sexualbrott. Inga uppgifter som kan röja någons identitet uppges i denna undersökning. *Nyttjandekravet* innebär att informationen som samlats in, enbart får användas i detta arbete och för dess ändamål (Bryman, 2018). När arbetet är slutfört kommer samtliga domar och all information om förövare och offer att raderas.

5. Resultat och analys

I kommande kapitel presenterar vi resultatet samt redogör för analysen av den data som har använts för att besvara uppsatsens frågeställningar. Vi har valt att fokusera på två olika typer av brottsrubriceringar: sexuellt övergrepp mot barn samt våldtäkt mot barn. För varje brottstyp har lika många domar valts ut från varje tingsrätt, vilket innebär att det finns en jämn fördelning av data från tingsrätterna och för båda brottstyperna. Analysens fokus centrerar kring vår tolkning av varje doms enskilda innehåll och därmed finns det ingen jämförelse mellan tingsrätterna eller domarnas brottsrubriceringar. Under analysarbetet har vi observerat och identifierat två övergripande teman som framträtt i materialet. Dessa teman är incestuösa övergrepp och övergrepp med tydlig koppling till makt och dominans. Eftersom dessa typer av övergrepp har olika karaktärsdrag, har vi beslutat att genomföra analysen med dessa teman som rubriker. Genom att strukturera analysen utifrån dessa teman kan vi på ett bättre sätt undersöka och förstå de specifika egenskaperna och dynamiken inom varje typ av övergrepp.

5.1 Incestuösa övergrepp

De incestuösa övergreppen beskriver relationen mellan offer och förövare. I nedanstående fall, var offret och förövaren närstående eller kände varandra väl innan övergreppen inträffade. I följande kapitel presenteras resultat och analys av dessa domar.

Begreppet perversion används idag för att beskriva sexuellt beteende som avviker från normen. Huruvida begreppet har en negativ innebörd eller ej, beror på vem som tolkar det. Om vi skulle fråga en grupp människor om de anser sig själva vara perversa, skulle majoriteten troligtvis svara nej. Men om vi tolkar begreppet efter Freuds definition, där han exempelvis ansåg att kyssar var en pervers handling då den inte syftade till fortplantning, skulle nästan alla människor anses vara perversa (Kwarnmark & Tedefors Andersson, 1999). Robert J. Stollers uppfattning om begreppet stämmer bättre med dagens lagstiftning som även säger att det är olagligt att ingå sexuella handlingar med en person under 15 år. Stoller förklarade bland annat att personer som har avvikande sexuellt beteende oftast upplever ångest och att deras beteende kan lindra ångesten temporärt. Han menar också att kulturella skillnader kan påverka vad som anses vara sexuellt avvikande beteende. Det som uppfattas vara avvikande i en kultur behöver inte nödvändigtvis betraktas på samma sätt i en annan (Kwarnmark & Tedefors Andersson, 1999).

Oberoende av vems tolkning vi använder så anses sexuella övergrepp mot barn vara en pervers handling då det för det första är ett sexuellt avvikande beteende och för det andra ageras det inte med avseende för fortplantning. I domen S1 framkommer det att Anders var Adams mentor och även biträdande rektor på den skola som Adam gick i. Adam var nio år då gärningarna inträffade och Anders var 42 år. Under förhör har Adam berättat att han tydligt minns när Anders började förgripa sig sexuellt på honom. Adam berättade att han brukade sitta i skolbiblioteket och lyssna på ljudböcker i läshörnan. Anders var där samtidigt och inledde övergreppen när Adam satt där. Handlingarna som åtalet avser har bestått av att Anders stoppat ner sin hand innanför Adams byxor och smekt hans kön utanpå och innanför kalsongerna. Övergreppen ska ha skett flera gånger i veckan under ett halvårs tid. I domen framkommer det att Anders och Adam har befunnit sig ensamma i Anders privata bostad och att Anders vid detta tillfälle har smekt Adams nakna rumpa när han stod på alla sina fyra. Med informationen som vi kan utläsa från domen, kan Anders beskrivning jämföras med Kwarnmarks och Tedefors Anderssons (1999) definition

av den incestuösa förövaren. Domens beskrivning av övergreppet stämmer väl överens med beskrivningen av *den gode läraren* som använder sig av sin makt och position för att utnyttja ett barn sexuellt.

“Han har erkänt att han utnyttjat sin ställning och missbrukat särskilt förtroende.” (Åklagarens yrkande i domen S1)

Domen S2 är ett fall om både sexuella övergrepp och våldtäkt mot barn. Björn är Beatrices morfar och i domen framkommer det att Björn var barnvakt åt Beatrice en gång i veckan under cirka tre års tid. I förhör uppgav Beatrice att Björn lärde henne att spela gitarr när hon var fem år gammal. När de hade tränat en stund med gitarren frågade Björn om hon ville sitta i hans knä och spela datorspel. Beatrice har under förhör uppgett att Björn stoppade sina fingrar i hennes underliv varje gång hon satt i hans knä och spelade på datorn. Vidare i förhöret berättade Beatrice att Björn hade tagit hennes hand och placerade den på sitt kön. Beatrice var fem år gammal och Björn var 65 år vid tiden då handlingarna inträffade.

“När de tog paus frågade han om hon ville sitta i hans knä när hon spelade 'Trollet Hugo' på hans dator. Övergreppen skedde alltid i samma typ av situation, dvs. när hon skulle spela datorspel i en paus under gitarrlektionen. Björn (*fingerat namn*) frågade om hon ville sitta i hans knä, det betydde att hon skulle sätta sig i hans knä och att han skulle stoppa in sina fingrar i hennes underliv.” (Målsägandens uppgifter i domen S2)

I domen M1 kan vi läsa om syskonen Isak och Ingrid. Handlingarna som åtalet avser inträffade när Ingrid var åtta år gammal och Isak var 18 år. De båda satt i Isaks säng för att kolla på film. I domen framkommer det att Isak delade rum med ett annat syskon som också befann sig i rummet när övergreppen inträffade. I förhör har Ingrid berättat att Isak satte igång en äcklig film och smekte henne på rumpan. Hon berättade även att Isak hade tagit hennes hand och lagt den på sitt kön samtidigt som han sa åt henne att utföra oralsex på honom.

Vår analys av de incestuösa övergreppen styrks av Kwarnmarks och Tidefors Anderssons (1999) teori om den här typen av förövare. Det förekommer sällan våld i samband med övergreppen och oftast inträffar de i lugna situationer som vanligtvis är avsedda att stärka relationen mellan personerna. Kwarnmark och Tidefors Andersson (1999) menar att förövare i dessa situationer kan se sig själva i barnen och att de använder sexuella handlingarna för att lindra sina egna

ångestkänslor som har uppstått till följd av tidigare trauman. Baserat på informationen som framgår av domarna, är det inte möjligt att fastställa motiven bakom Björns och Isaks handlingar. Som beskrivs i domen har varken Björn eller Isak uppgett en förklaring till gärningarna och enligt domarna finns det ingen information om förövarnas barndom och uppväxt. Av den anledningen kan vi varken bestrida eller bekräfta författarnas (1999) teori om varför incestuösa förövare begår den här typen av brott.

I domen M2 får vi information om att polisen blivit kontaktad av butikspersonal då en äldre man försökte teckna flera mobilabonnemang till ett värde av 45 000 kr. Den äldre mannen i butiken var Jonas. I domen framkommer det att Jonas varit sambo med Jessicas mormor sedan Jessica föddes. När polisen anlände till butiken frågade de Jonas vad han skulle göra med alla mobilabonnemang. På polisens fråga svarade Jonas att de är till hans sambos barnbarn och hennes vänner. Polisen misstänkte brott och beslagtog därför Jonas mobiltelefon. I telefonen upptäckte polisen meddelanden där någon krävde Jonas på 400 000 kr för att inte anmäla honom för sex med minderårig. I åklagarens yrkande står det att Jonas har slickat och smekt Jessicas bröst samt att han har tryckt sitt nakna kön mot hennes rumpa. Utöver mobilabonnemangen framkommer det också i domen att Jonas hade handlat och tagit ut kontanter för totalt 386 654 kr. Jessica var 14 år gammal och Jonas var 65 år då handlingarna inträffade.

“Jonas (*fingerat namn*) drog in målsäganden i sovrummet, drog av henne kläderna och sa till henne att ställa sig på alla fyra på sängen. Han 'pullade' henne med fingrarna så att det gjorde ont och slickade hennes kön, därefter höll han hårt i hennes höfter och försökte trycka in sitt kön i hennes. Hon bad honom sluta flera gånger.” (Målsägandens uppgifter i domen M2)

Domens beskrivning av Jonas kan jämföras med definitionen av en incestuös förövare då han har en närstående relation till Jessica och har funnits i hennes liv sedan födseln. Jonas har erkänt sig skyldig till somliga sexuella handlingar och passar därför endast delvis in i beskrivningen av *den ständigt missförstådde* incestförövaren. Enligt Kvarnmark och Tidefors Andersson (1999) ser den här typen av förövare sig själv som ett offer och hittar ständigt nya sätt att rationalisera sitt handlande. Förövaren gör detta för att undkomma ansvar och porträtterar ofta sig själv som oskyldig och missförstådd. Det framgår av domen att Jonas försökte rationalisera en del av anklagelserna genom att förminska allvarlighetsgraden i övergreppet samtidigt som han erkände sig skyldig i andra handlingar. Trots att beskrivningen av Jonas endast uppfyller vissa kriterier

gällande *den ständigt missförstådde* incestförövaren, stämmer hans beskrivning bra överens med Kwarnmarks och Tidefors Anderssons (1999) generella förklaring av incestuösa förövare. Kategoriseringen av förövarna syftar till att åskådliggöra gemensamma beteendemönster hos personerna och författarna (1999) menar att det inte finns några absoluta kriterier för olika typer av förövare. En del personer kan uppvisa drag från olika typer och andra kan skifta eller anpassa sitt beteende beroende på offer och omständighet. Eftersom Jessica var 14 år då handlingarna inträffade skulle Jonas, enligt domens beskrivning, kunna jämföras med Richards (2011) definition av en hebefil. I analysen vill vi även belysa möjligheten för att de föremål som Jonas gav till Jessica och hennes vänner kan ha gjort det svårare för henne att berätta om övergreppen. Föremålen kan ha utgjort en försvårande omständighet för henne genom att antingen generera en känsla av lojalitet gentemot Jonas eller få henne att tro att hon är skyldig honom något i utbyte (Kwarnmark & Tidefors Andersson (1999)).

5.2 Makt och dominans

Under bearbetning av materialet framkom det flera domar där makt och dominans var tydligt närvarande. Dessa domar utmärkte sig genom att förövarna på ett eller annat sätt utnyttjade sin överlägsenhet för att begå sexuellt övergrepp eller våldtäkt. I följande kapitel presenteras resultat och analys av dessa domar.

Domen G1 handlar om Erik och Elise. Handlingarna som åtalet avser inträffade när Elise var 12 år gammal och Erik var 39 år. I domen framkommer det att Erik har berört Elises underliv innanför hennes underkläder samt fört två fingrar upprepat mot klitoris och innanför blygdläpparna. Domens beskrivning av händelsen kan jämföras med Kwarnmarks och Tidefors Anderssons (1999) definition av en maktvåldtäkt. Män som begår sexualbrott söker oftast personer med uppenbart mindre makt för att dominera och inta full kontroll (Cossins & Plummer, 2018). Domen beskriver relationen mellan Erik och Elise som närstående och analysen visar att Erik har utnyttjat både relationen och sin ålder för att ta kontroll över Elise. Eriks kontroll i situationen blir uppenbar då han är den som initierar övergreppet och sedan genomför det på egen hand. Elise beskrivs under händelsen som passiv, vilket ytterligare förstärker Eriks

dominans. En teori om varför Erik begått den här typen av brott, kan enligt domens beskrivning diskuteras med hjälp av Fahlbergs och Peppers (2016) framställning av det maskulina idealet. Fahlberg och Pepper (2016) menar att män kan använda våldshandlingar för att bekräfta sin ide om vad som anses vara maskulint. Handlingarna kan även stärka personens identitet och inge en tillfällig känsla av makt.

“Enligt tingsrätten har Erik (*fingerat namn*) ett klart behov av behandling. Han är motiverad att genomföra den föreslagna behandlingen, som innefattar behandling av ingripande slag under 1 år och 6 månader. Behandlingen framstår som lämplig för honom.” (Tingsrättens uttalande i domen G1)

Domen G4 tillhör, likt S1, ett av de ovanligare fallen då offret är en pojke. Henrik och Hugo fick kontakt med varandra genom en homosexuell dejtingsida. Det framkommer i domen att Hugo skrivit till Henrik att han var 16 år gammal trots att han egentligen var 14 år. I konversationen med Henrik hade Hugo ställt frågor om sex. Henrik hade därför föreslagit en träff för vidare diskussion om ämnet. Enligt domen åkte Henrik till Hugos hemstad för att träffa honom där. Via en krypterad app hade Henrik instruerat Hugo om hur träffen skulle gå till. Hugo skulle bland annat inte prata med Henrik när han såg honom utan endast följa efter och gå mot Henriks hotellrum. Handlingarna som åtalet avser inträffade när Hugo var 14 år gammal och Henrik var 38 år. När Henrik och Hugo befann sig i Henriks hotellrum utförde han ett analt samlag med Hugo och domen beskriver att Henrik varit våldsam mot Hugo genom att hålla fast honom, ta strypgrepp och trycka Hugos huvud mot sitt kön.

“Målsäganden har beskrivit sig som sexuellt oerfaren och sökande och det finns inte skäl att ifrågasätta hans upplevelse av att ha blivit behandlad som objekt för Henriks (*fingerat namn*) önskan att utföra avancerat sexuellt handlande mot ett barn.” (Tingsrättens bedömning i domen G4)

Även G4 beskriver vad Kwarnmark och Tidefors Andersson (1999) kallar för en maktvåldtäkt. Henrik beskrivs som en våldsam förövare som har använt överdrivet våld för att tvinga Hugo att utföra sexuella handlingar. Domens beskrivning av Henrik kan jämföras med definitionen av en fixerad pedofil. Fixerade pedofiler som agerar på sin sexuella dragning till prepubertala barn, riktar sig oftare till pojkar än flickor. De riktar sig även oftare till barn som inte befinner sig i

deras nära sociala krets (Kwarnmark & Tidefors Andersson, 1999). Maskulinitet, makt och dominans präglar tydligt denna dom. Domen skildrar Henriks aggressiva beteende mot Hugo och det är även möjligt att se hur han har utövat makt genom att förmedla tydliga instruktioner för hur träffen skulle genomföras. Henrik intog på detta vis kontroll över relationen.

Som tidigare nämnt begås de flesta sexualbrotten mellan personer som känner varandra men det finns undantag där offret och förövaren inte har någon tidigare relation eller bekantskap. I domen G2 framställs 14 åriga Felicia och 36 årige Fredrik som främlingar. Händelsen som Fredrik åtalades för inträffade när han och Felicia träffades i en hotelllobby. Enligt domen hade Felicia varit på träning och gick in i lobbyn för att värma sig och vänta på tåget hem. Under förhör uppgav Felicia att Fredrik var den som initierade kontakten genom att ge henne flera komplimanger. Fredriks berättelse om händelsen skiljer sig från Felicias då han berättade i förhör att det var Felicia som inledde samtal med honom och bjöd in sig till hans hotellrum. Enligt Felicias utsaga började Fredrik att klä av henne så fort de kom in i hotellrummet. Sedan lyfte Fredrik henne till sängen och började kyssa och smeka henne över hela kroppen samt utsidan av hennes underliv. Enligt Felicia hade Fredrik sina kalsonger på sig under hela gärningen men har under förhör uppgett att hon kände något kladdigt "där nere". Felicia bad Fredrik att sluta flera gånger och hon har berättat att hon blundade under händelsen och såg därför inte allt som hände. Efter händelsen fick Felicia två 500 kr-sedlar av Fredrik. På grund av bristande bevismaterial frikändes Fredrik från åtalpunkterna.

Domens beskrivning av Fredrik kan jämföras med Richards (2011) definition av en hebefil. I motsats till pedofiler, upplever hebefiler en sexuell dragning till pubertala barn. Richards (2011) menar även att pedofiler och hebefiler dras till barns fysiska egenskaper snarare än åldern. Enligt uppgifterna från Felicias förhör kan vi utläsa hur Fredrik tidigt uppmärksammade hennes fysiska egenskaper genom komplimangerna han gav henne. Vuxna som förgriper sig på minderåriga söker inte sällan barn som är i behov av bekräftelse från vuxenvärlden (Kwarnmark & Tidefors Andersson, 1999). Det är möjligt att diskutera huruvida detta kan vara en anledning till varför Felicia följde efter Fredrik till hans hotellrum trots att hon uppgav i förhör att hon egentligen inte ville. Även G2s beskrivning av händelsen kan jämföras med den klassiska maktvåldtäkten. Fredrik demonstrerar sin makt genom att fortsätta gärningen trots att Felicia bett honom att sluta. Likt Kwarnmarks och Tidefors Anderssons (1999) beskrivning av en förövare som genomför en

maktvåldtäkt, beskrivs Fredrik, av Felicia, till en början som en charmig och vänlig person. Enligt domens beskrivning upplevs Fredrik senare under händelseförloppet, ha svårt att skilja på tvång och övertalning då han inte verkar förstå att Felicia inte vill. Precis som i fallet med Elise från domen G1, beskrivs Felicia vara passiv under övergreppet. Kwarnmark och Tidefors Andersson (1999) menar att en sådan passivitet kan av förövaren tolkas som att offret vill.

”Hon tyckte att hon var tydlig med att hon inte ville prata med honom, men ville inte vara otrevlig. Han verkade ganska gammal. Han frågade vilken linje hon pluggade och hon sa att hon gick i åttan. Han frågade om hon ville ha något att dricka och han såg full ut. Hon tackade nej och han gick mot hissarna men vände om och sa att hon skulle följa med för han ville visa henne något viktigt som hon skulle gilla.” (Målsägandens uppgifter i domen G2)

G3 är en våldtäktsdom som handlar om 14 åriga Greta och 20 årige Gabriel. Det framgår av domen att de var ett par och hade sexuellt umgänge. Handlingarna som Gabriel åtalades för inträffade i provrummet till en klädbutik. Enligt domen skulle Greta prova nya badkläder inför sommaren och när de båda var i provrummet började Gabriel att smeka Gretas kropp. Gabriel har under förhör beskrivit det som att de kysste varandra och hade sedan ett vaginalt samlag i provrummet. Greta har å andra sidan under förhör uppgett att hon tydligt förmedlat till Gabriel att hon inte ville genomföra ett samlag. Vidare i förhör uppgav Greta att Gabriel kontrollerade henne och att detta inte var första gången som Gabriel gjorde något som hon inte ville. Enligt Greta ska Gabriel även försökt få henne att tro att det var hon som gjorde fel efter händelsen, något som fått Greta att må mycket dåligt.

“När hon skulle prova bikini i provrummet började han ta på henne utanpå kläderna, på bröstet, rumpan och snippan. Hon tyckte att det var obehagligt och hon bad honom sluta. Hon försökte även gå därifrån, men han stod i vägen för skynket så hon kom inte ut.” (Målsägandens uppgifter i domen G3)

Lim et al. (2021) skriver i den tidigare forskningen om psykopati och typiska personlighetsdrag som exempelvis brist på ånger och empati, ansvarslöshet samt impulsiva beteenden. Domens beskrivning av Gabriel kan till viss del jämföras med Lim et al. (2021) beskrivning av vissa psykopatiska drag. Enligt domen har Gabriel varken tagit ansvar eller visat ånger och empati för det som hände. Han har istället försökt skuldbelägga Greta och undviker på så vis att ta ansvar.

Domen beskriver handlingen som impulsiv och när offret och förövaren har en närstående relation förekommer det sällan fysiskt våld, vilket det inte gjorde vid övergreppet som åtalet avser (Kwarnmark och Tidefors Andersson, 1999).

Domen M4 handlar om Lotta som är 14 år gammal och Linus som är 34. Linus kände sedan tidigare Lottas mamma och han brukade träffa Lotta på grillfester, födelsedagar och andra högtider. Handlingarna som Linus åtalats för har bestått av att han förde in sina fingrar i Lottas underliv och utförde ett vaginalt samlag med henne. Lotta uppgav i förhör att hon upplevde händelsen som obehaglig och att det gjorde ont. Enligt domen ska Lotta ha försökt få Linus att sluta men att han fortsatte trots Lottas uppmaningar. Linus uppgav under förhör att han genomgick en svår period med sin fru och att han var förälskad i Lotta då händelsen inträffade. Han menar även att handlingen var ömsesidig mellan honom och Lotta.

“Hon var väldigt tydlig med att hon inte ville ha sex med Linus (*fingerat namn*) och att det inte var rätt eftersom han hade haft en relation med hennes 'moster'. Hon försökte hindra honom från att ha sex med henne. Hon tror att hon försökte putta bort honom med sina händer.”

(Målsägandens uppgifter i domen M4)

Enligt Cossins och Plummer (2018) kan män som tidigare upplevt avvisning av kvinnor i deras närhet, söka sig till sexuellt våld för att återta en känsla av makt. Detta är en möjlig förklaring till Linus handlande då han i domen berättade att han genomgick en svår tid med sin fru. Av informationen som framgår i domen kan det vara möjligt att han kände sig avvisad och därför sökte bekräftelse hos Lotta. Fahlberg och Pepper (2016) argumenterar för att män som begår sexuella övergrepp använder detta som ett sätt att hantera egna känslor av osäkerhet, skam och exkludering. Linus relation till Lottas mamma kan dessutom ha utgjort en särskilt försvårande omständighet för henne att berätta om övergreppet.

I domen S3 får vi information om Carl och Cassandra som fick kontakt med varandra genom sociala medier. De inledde en relation när Carl flyttade till staden som Cassandra var bosatt i och händelserna som åtalet avser inträffade när Cassandra var 14 år gammal och Carl var 19 år. I domen framkommer det att Cassandra besökte Carl i hans lägenhet där hon befann sig under cirka fem timmar. Under den här tiden utsattes hon för flera sexuella övergrepp och våldtäkter. Det framgår av domen att Carl genomförde både oralt och vaginalt samlag med Cassandra.

Under det orala samlaget greppade han hårt om Cassandras huvud och vid genomförandet av det vaginala samlaget höll han fast hennes armar och händer. Vidare i domen framkommer det även att Carl under samlagen hotade Cassandra både verbalt och med kniv. I enlighet med vad som står i domen, gjorde Carl verklighet av sina hot genom att slå, rispa Casandra med kniven och ta stryptag på henne. Domens beskrivning av händelsen kan jämföras med Kvarnmarks och Tidfors Anderssons (1999) definition av en vredesvåldtäkt då den enligt domen verkar ha varit oplanerad, impulsiv samt att Carl använde sig av överdrivet våld för att begå våldtäkterna.

“Brottet bör bedömas som grovt eftersom Carl (*fingerat namn*) har använt våld och hot samt att han genom tillvägagångssättet visat särskild hänsynslöshet och råhet.” (Åklagarens yrkande i domen S3).

Domen M3 beskriver ett fall om våldtäkt mot barn. Kajsa följde med sin storebror hem till broderns kompis. När de kom fram var även kompisens pappa, Kristian hemma. Kajsa har under förhör uppgett att Kristian lurade in henne i ett sovrum, låste dörren, rullade ner gardinerna och drog ner hennes byxor innan han påbörjade gärningen som åtalet avser. Det framgår av domen att Kristian slickade Kajsa i underlivet och på rumpan samtidigt som han visade henne pornografiska videor. Kristians utsaga som framställs i domen skiljer sig från Kajsas. Kristian uppgav under förhör att en ballong hade flugit upp på en hylla och att han skulle hjälpa Kajsa att få ner den. Samtidigt som Kristian lyfte upp Kasja för att ta ner ballongen, drack han vatten. Han tappade greppet om Kajsa men lyckades fånga henne i byxorna som gled ned förbi rumpan. Vattnet som Kristian hade i munnen hade då runnit nerför Kajsas rygg. Detta är Kristians förklaring till varför hans DNA påträffades i Kajsas trosor. Kajsa var fem år gammal och Kristian 39 år då handlingarna inträffade.

“NN5 duschade sin dotter. Dottern sade en del fula ord. Det syntes rädsla i hennes ansikte. Dottern sade några ord som 'farbror slickade henne på snippan'. Hon sade ord som 'licka' och 'krama'.” (Uppgifter från målsägandens mamma i domen M3)

Domens beskrivning av Kristian kan jämföras med definitionen av en klassisk pedofil (Kvarnmark och Tidfors Anderssons, 1999). Enligt domen nekar Kristian till anklagelserna om våldtäkt mot barn, något som kan vara ett uttryck för moralisk frigörelse. Moralisk frigörelse är en term som beskriver tendensen att rättfärdiga och försvara oetiskt eller skadligt beteende.

Individen kan försöka hitta sätt att rationalisera och förneka de moraliska konsekvenserna av sitt handlande. Kristians moraliska frigörelse kan tolkas genom att han avfärdade Kajsas berättelse om händelsen. En tydlig maktaspekt som framgår av domen är att Kristian under tiden då handlingarna inträffade, var ensam vuxen i hemmet.

S4 är en lång och omfattande dom som beskriver flera fall av sexuella övergrepp och våldtäkter mot barn. Daniel arbetade i en butik som låg i närheten av Dianas skola. Handlingarna som åtalet avser inträffade vid olika tillfällen när Diana besökte butiken. Det framgår av domen att Daniel, som var 42 år, genomförde både oralt och vaginalt samlag med Diana som vid tidpunkten var 12 år gammal. Diana uppgav i förhör att Daniel kysste henne, drog upp hennes tröja, sög och slickade på hennes bröstvårtor. Vid andra tillfällen har Daniel tryckt ner Dianas huvud mot sitt kön, öppnat hennes mun med sina fingrar och stoppat in sitt kön i hennes mun. Den sista händelsen som skildras i domen inträffade när Diana befann sig i butiken. Hon tog vid detta tillfälle en dricka som hon inte betalade för. Enligt butikens övervakningsfilmer pekade Daniel mot personalutrymmet som fanns bakom ett draperi. Diana gick bakom draperiet och uppgav senare i förhör att Daniel kysste henne på kinden och sög på hennes bröstvårtor. Sedan drog Daniel ner henne på golvet och höll fast henne samtidigt som han visade att hon skulle utföra oralsex på honom. Enligt uppgifter från domen framkommer det även att Daniel tryckte in två fingrar i Dianas underliv innan han försökte stoppa in sitt kön i Dianas anal. Diana berättade under förhör att Daniel genomförde ett vaginalt samlag med henne istället.

“Hon gick in bakom draperiet. Hon visste vad han skulle göra. Det hade hänt flera gånger tidigare. Då hade han stoppat in fingrar och velat att hon skulle blowa honom. Så hon visste vad han skulle göra.” (Målsägandens uppgifter från domen S4).

Sammanfattningsvis, som framgår av analysen, kan det vara svårt att inte ta hänsyn till kön och genus i diskussionen om det sexuella våldet. Makt och dominans har visat sig vara återkommande faktorer i majoriteten av de undersökta domarna och uppsatsens empiriska resultat visar att samtliga förövare som framställs i de undersökta domarna är av manligt kön. Detta innebär inte att alla män är förövare eller att alla förövare är män, men domarnas beskrivning pekar på ett problematiskt mönster där män ofta utgör majoriteten av förövarna när det gäller anmälda och dömda fall i mål om våldtäkter och sexuella övergrepp mot barn. Det är även viktigt att diskussionen inte avstannar i ett individperspektiv, utan att övergreppen även

betraktas ur ett större perspektiv. Enligt Kachel et al. (2016) börjar internaliseringen av könsroller och stereotyper redan under tidig barndom. Barn lär sig vilka beteenden som är lämpliga för respektive kön och detta är något som troligtvis kommer att påverka deras uppfattning om sig själva och andra även i vuxen ålder. Om studiens resultat analyseras utifrån Owens (2012) teori om maskulinitet och kriminalitet, kan våldshandlingarna beskrivas vara ett sätt för män att hävda sin maskulinitet. Även Fahlberg och Pepper (2016) menar att män, förutom att etablera makt över kvinnor, även använder våld för att uppnå makt och status hos andra män. Estrada-Reynolds et al. (2017) menar att maskuliniteten har blivit en kriminell stereotyp, vilket innebär att traditionellt maskulina egenskaper, såsom fysisk styrka och dominans, är associerat med kriminellt beteende. Detta kan leda till en missvisande uppfattning som beskriver våldsamma och aggressiva beteende som en naturlig del av att vara man, vilket kan förstärka negativa beteendemönster och normalisera våldsutövning bland män. Utifrån domarnas beskrivning av förövare och övergrepp, kan det tolkas som att den stödjer den biologiska förklaring till varför män är överrepresenterade när det gäller kriminella handlingar. Enligt Estrada-Reynolds et al. (2017) menar att det finns ett samband mellan höga nivåer av testosteron och aggressivt beteende som vanligtvis uttrycks genom fysisk dominans och vulgärt språkbruk. Domarnas innehåll förstärker denna föreställning.

6. Slutdiskussion

Uppsatsens syfte har varit att undersöka hur relationen mellan offer och förövare framställs i svenska domar om sexualbrott mot barn. Anledningen var att vi ville få en ökad förståelse för hur relationen framställs och vad det kan innebära för det sociala arbetet. Den första forskningsfrågan fokuserade på hur relationen mellan förövaren och offret framställdes i domarna. Av det som framgår av analysen, beskrev domarna olika konstellationer mellan offer och förövare. De kunde exempelvis vara främlingar, ett par, släkt eller bekanta. Eftersom studien har undersökt domar i mål gällande sexualbrott mot barn, har samtliga domar två gemensamma faktorer. Nämligen att förövaren är över 18 år och offret är under 15 år. Utifrån resultatet kan vi även se att flickor var offren i majoriteten av fallen och endast två domar beskrev manliga offer. Domarnas framställning av offrets och förövarens relation visade att makt var en central aspekt.

Ett tydligt exempel på detta var den betydande ålderskillnaden som var närvarande i majoriteten av fallen. En annan viktig faktor var att förövaren utnyttjade den nära relationen som offret och förövaren oftast hade före övergreppet. Detta visar hur maktförhållandet mellan offret och förövaren användes som ett medel för att begå övergrepp. Enligt Magalhães et al.:s (2022) studier betraktar män generellt konsekvenserna av sexuella övergrepp mot barn som mindre allvarliga och forskarna (2022) fann också att deras resultat bekräftade stereotypen om att det vanligtvis är en manlig förövare och en ung flicka som är offret. Det är viktigt att nämna att pojkar och män också kan falla offer för sexuella övergrepp men att de tenderar att synas mindre i denna kontext.

Eidensten (2018) framhåller vikten av att lyssna på den som blivit utsatt för övergrepp. Han argumenterar för att det kan vara avgörande om offret inte ges möjligheten att få äga sin egen berättelse och få berätta om händelsen på sina egna villkor. Att neka offret denna möjlighet kan resultera i ytterligare traumatisering för personen. Om utredningen saknar fysiskt bevismaterial, grundas domslutet på domstolens bedömning av barnens utsagor och deras trovärdighet. Detta kan tolkas som att det läggs ett stort ansvar på offrets förmåga att på ett konsekvent och detaljerat sätt beskriva övergreppen de blivit utsatta för. Genom analysen framgår det även att detta ansvar förstärks ytterligare när brottet begås mot ett äldre barn. I domen G2 frikändes Fredrik på grund av bristande bevisunderlag och tingsrätten ansåg inte att Felicia varit tillräckligt konsekvent i sin berättelse om händelsen. Det tål att diskuteras huruvida det svenska rättsväsendet öppnar upp för laborering av ett barns samtycke till sex när barnet närmar sig 15 år. I fallen där brottet begåtts mot yngre barn har vi kunnat se att det har utdömts hårdare straff och även i frånvaro av fysiska bevis har de yngre barnens utsagor bedömts som trovärdiga. Funderingar har uppstått kring vilken utsträckning domstolarna har beaktat barnperspektivet i fallen som involverar de äldre barnen. Har domstolarna bedömt att barnen haft en förståelse för förhandlingsprincipen och därigenom också insett konsekvenserna av en sådan förhandling, vilket beskrivs i domarna?

Enligt det teoretiska ramverket väljer incestuösa förövare att förgripa sig på barn då det är ett enkelt sätt för dem att känna sig överlägsen och utöva kontroll (Kwarnmark & Tidefors Andersson, 1999). Incestuösa övergrepp inträffar oftast i situationer där förövaren och offret har en nära och familjär stund. Domarnas beskrivning styrker detta och ett tydligt exempel från domen S2 är när Beatrice satt i Björns knä och spelade datorspel. Kwarnmark och Tidefors

Andersson (1999) beskrev maktvåldtäkten som den vanligaste formen av våldtäkt, ett mönster som återfinns även i domarnas beskrivning av de olika våldtäkterna. Detta resultat är relevant för uppsatsens andra forskningsfråga om genusets betydelse för framställningen av offrets och förövarens relation. Tidigare forskning har funnit att män har lägre empatisk förmåga, högre social dominansorientering och en högre benägenhet till moralisk frigörelse (Magalhães et al., 2022). Flera domar som analyserats beskriver förövaren som omedveten om brottets konsekvenser och dess påverkan. Förövaren kan exempelvis förtränga, ha bristande förståelse eller helt förneka att de har agerat felaktigt och, än mindre, begått ett brott. Bristen på empati kan uttryckas genom att förövaren försöker skuldbelägga offret. Förövaren kan exempelvis insistera att det var offret som initierade den sexuella handlingen (Lim et al., 2021). Genusperspektivet blir tydligt i uppsatsens empiriska resultat, där det framgår att samtliga förövare som skildras i de undersökta domarna är män, och att majoriteten av offren är kvinnor. Barn lär sig från en tidig ålder om stereotyper och könsroller, vilket påverkar deras människosyn och agerande mot andra människor (Kachel et al., 2016). Även detta är en bild som bekräftas av domarnas beskrivning av offer och förövare. Förövarna beskrivs många gånger som oförstående inför konsekvenserna av deras handlande medan barnens agerande kan beskrivas som medvetet, särskilt i fall där offren var äldre barn. Owen (2012) diskuterar i sin artikel att våldshandlingar kan vara ett sätt för män att hävda sin maskulinitet och dessutom argumenterar han för att det finns ett tydligt samband mellan maskulinitet och kriminalitet. En tolkning utifrån domarnas beskrivning kan vara egenskaperna som följer det maskulina idealet. Egenskaper som exempelvis fysisk dominans och våldsamt beteende har länge betraktats som manliga.

Den tredje och sista forskningsfrågan fokuserar på hur domarnas framställning av offrets och förövarens relation kan förstås utifrån det sociala arbetets perspektiv. Vi vill betona att juridikens framställning endast utgör en beskrivning av det som kan ha inträffat. Domarna bör sträva efter objektivitet och att återge sanningen men vi kan inte utifrån domarnas information fastställa specifika förhållanden. Vi kan endast diskutera utifrån domarnas beskrivning av händelsen, offret och förövaren. En viktig aspekt för det sociala arbetet är att alla barn tas på allvar och får stöd att bearbeta det trauma som de har utsatts för. Det är av stor betydelse att brottsoffren ges möjligheten att berätta om sina erfarenheter på sina egna villkor. Genom att få ta kontroll över sin berättelse kan de återfå en känsla av makt och autonomi. Detta är en viktig del av barnens läkningsprocess och det är avgörande att de får rätt stöd av samhället. Utifrån det sociala arbetets

perspektiv, är detta ett svårstuderat ämne då det troligtvis finns ett stort mörkertal. Särskilt gällande fall med kvinnliga förövare och manliga offer (Lim et al., 2021). Domarnas könsstereotypiska beskrivningar av offer och förövare kan få negativa konsekvenser då de bekräftar och förstärker ett ideal som inte nödvändigtvis speglar verkligheten. Det redovisade resultatet visar att endast vissa typer av sexualbrott anmäls och leder till åtal. Det kan skapa en uppfattning om att brotten endast begås av en viss typ av personer. Denna snedvridna framställning kan påverka socialarbetares attityder och förväntningar när det gäller sexuella övergrepp och våldtäkter mot barn. Det är viktigt att vara medveten om och ifrågasätta dessa könsstereotyper för att skapa en mer rättvis och inkluderande rättslig process för samtliga brottsoffer och förövare.

Genom vår belysning av ämnet hoppas vi kunna öka medvetenheten om barns rättigheter och behov av stöd i situationer där de utsätts för sexuellt våld. Äldre, likväl yngre barn som genomgår en rättslig process bör behandlas med liknande respekt och deras berättelser behöver tas på allvar. Fortsättningsvis hoppas vi även kunna bidra till utvecklingen av anpassade insatser och åtgärder som syftar till att skydda utsatta barn. Vår förhoppning är även att den kritiska granskning vi gjort kan ha påverkan på hur förövare, brottsoffer och deras relation beskrivs av domstolar. Vad gäller vidare forskning vore det intressant att undersöka andra brottsrubriceringar som är relaterade till sexualbrott mot barn. Det skulle vara intressant att utforska ovanliga konstellationer och situationer som sällan studeras, till exempel incestuösa relationer mellan syskon. Detta är ett komplext och känsligt ämne och genom att undersöka dessa relationer kan vi få en ökad insikt om specifika dynamiker och särskilda utmaningar som är förknippade med denna typ av övergrepp.

Referenser

Blake, Emily & Gannon, Theresa A. (2011). *Loneliness in sexual offenders*. In S. J. Bevinn (Ed.), *Psychology of Loneliness* (pp. 49-68). US: Nova.

Bryman, Alan (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Brå (2023) Våldtäkt och sexualbrott

<https://bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/valdtakt-och-sexualbrott.html> Hämtat: 2023-03-28

BUP (2022) Vem begår sexuella övergrepp?

<https://www.bup.se/diagnoser/andra-svarigheter/sexuella-overgrepp/vem-begar-sexuella-overgrepp/> Hämtat: 2023-03-28

BUP (2022) Sexuella övergrepp

<https://www.bup.se/diagnoser/andra-svarigheter/sexuella-overgrepp/> Hämtat: 2023-03-29

Cossins, Annie & Plummer, Malory (2018) Masculinity and Sexual Abuse: Explaining the Transition from Victim to Offender. *Men and Masculinities*, 21(2), 163–188.

Eidensten, Martin (2018). *Blunda inte! - Att förebygga sexuella övergrepp*. Stockholm: Gothia Fortbildning.

Estrada-Reynolds, Victoria C., Joshua J. Reynolds, Sean M. McCrea & Scott Freng (2017) I Don't Like the Cut of your Jib: Perceived Facial Masculinity as a Cue to Criminality. *Psychiatr Psychol Law*. 24(3):392-409.

Fahlberg, Anjuli & Mollie Elizabeth Pepper (2016) Masculinity and Sexual Violence: Assessing the State of the Field: Masculinity and Sexual Violence. *Sociology compass*. 10(8):673-683.

Fridh, Birthe & Gunilla Norman (2008) *Att utreda när barn far illa: en handbok om barnavårdsutredningar i socialtjänsten*

Glasser, M, Kolvin, I, Campbell, D, Glasser, A, Leitch, I & Farrelly, S (2018) Cycle of child sexual abuse: Links between being a victim and becoming a perpetrator. *The British Journal of Psychiatry*. 179(6): 482–494.

Jonhed Lorentsson, Anna & Terese Glantz (2022) Det som karaktäriserar barns och ungas utsatthet för våld och kränkningar i olika sammanhang. I: Björn Johansson & Åsa Källström (red). *Barns och ungas utsatthet*. Lund: Studentlitteratur.

Kachel, Sven, Melanie C. Steffens & Claudia Niedlich (2016) Traditional Masculinity and Femininity: Validation of a New Scale Assessing Gender Roles. *Frontiers in psychology*. 7(956):1-19.

Kwarnmark, Elisabeth & Tidefors Andersson, Inga (1999). *Förövarpsykologi: om våldtäkt, incest och pedofili*. Stockholm: Natur och kultur

Lim, Yeong Yeong, Suzaily Wahab, Jaya Kumar, Fauziah Ibrahim & Mohammad Rahim Kamaluddin (2021) Typologies and Psychological Profiles of Child Sexual Abusers: An Extensive Review. *Children (Basel)*. 8(5):1-13.

Magalhães, Eunice, João Grac a, Carla Antunes, Célia Ferreira § Micaela Pinheiro (2022) Why Are Men More Likely to Endorse Myths About Child Sexual Abuse Than Women? Evidence From Disposition and Situation-Based Approaches. *Child Maltreatment*. 27(3) 356–365.

Nationalencyklopedin (u.å) samlag

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/samlag> Hämtad: 2023-03-30

Nilsson, Gabriella (2013) Incestdebatten i Sverige 1982-96. *Sociologi I Dag*. 43(4):15-44

Nyström, Siv (2011). Utvärdering av det sociala arbetets effekter. I: Blom, Björn, Móren, Stefan & Nygren, Lennart (red). *Utvärdering i socialt arbete: utgångspunkter, modeller och användning*. Stockholm: Natur & Kultur.

Owen, Tim (2012) Theorising Masculinities and Crime: A Genetic-Social Approach. *International Journal of Criminology and Sociological Theory*. 5(3):972-984.

Pérez-Fuentes, Gabriela, Mark Olfson, Laura Villegas, Carmen Morcillo, Shuai Wang & Carlos Blanco (2012) Prevalence and Correlates of Child Sexual Abuse: A National Study. *Compr Psychiatry*. 54(1): 16–27.

Polisen (2021) Sexualbrott

<https://polisen.se/lagar-och-regler/lagar-och-fakta-om-brott/sexualbrott/> Hämtat: 2023-03-29

Piiva, Katarina & Karlsson, Lis Bodil (2012). *Genusperspektiv i socialt arbete*. 1. utg. Stockholm: Natur & kultur

Richards, Kelly (2011) Misperceptions about child sex offenders. *Trends & issues in crime and criminal justice*. No. 429:1-8. <https://www.aic.gov.au/publications/tandi/tandi429> Hämtat 2023-04-03

Socialstyrelsen (2018) Att samtala med barn- om sexuella övergrepp och människohandel

[Bilaga 1 Att samtala med barn – om sexuella övergrepp och människohandel](#) Hämtat: 2023-04-05

Svedin, Carl Göran & Christina Back (2002) *Varför berättar de inte? : om att utnyttjas i barnpornografi*. Stockholm: Rädda barnen förlag

Svenska Akademiens ordböcker (2021) Svensk ordbok <https://svenska.se/so/?id=124866&pz=7> Hämtat: 2023-03-29

Thúren, T (2007). *Vetenskapsteori för nybörjare*. Stockholm: Liber

Tyda (u.å) offer <https://tyda.se/search/offer?lang%5B0%5D=en&lang%5B1%5D=sv>

Hämtad: 2023-05-15

UMO (2022) Åldersgräns för sex [Åldersgräns för sex - Umo](#) Hämtat: 2023-03-28

UNICEF (u.å) Barnkonventionen <https://beta.unicef.se/barnkonventionen> Hämtat 2023-04-06

Wikström, Malin Christina (2019) Gendered Bodies and Power Dynamics: The Relation between Toxic Masculinity and Sexual Harassment. Granite Journal: a Postgraduate Interdisciplinary Journal. 3(2):28-33.

Bilagor

Kodningsnr	Påföljd	Relation	Förövare kön	Offret kön	Förövare ålder	Offret ålder
S1	Skyddstill-syn med särskild behandlingsplan	Lärare -elev	man	pojke	43	9
S2	Villkorlig dom & dagsböter	Morfar -barnbarn	man	flicka	65	5
S3	Skyddstill-syn med samhällstjänst	Relation via sociala medier	man	flicka	19	14
S4	Fängelse 2,6 år	Personal-kund	man	flicka	42	12
G1	Skyddstill-syn med särskild behandlingsplan	Närstående	Man	Flicka	39	12
G2	Frikänns	Främling	Man	Flicka	36	14
G3	Fängelse 2,6 år	Tillsammans	Man	Flicka	20	14
G4	Fängelse 2 år	Relation via internet	Man	pojke	38	14

M1	Skyddstill-syn	Bror-syster	man	flicka	18	8
M2	Villkorlig dom med samhällstjänst 100 timmar	Styvmorfar - barnbarn	man	flicka	65	14
M3	Fängelse 2 år 6 månader	Pappa till hennes brors kompis	man	Flicka	39	5
M4	Fängelse 2 år	Familjevän	Man	Flicka	34	14

SI	Anders & Adam	G1	Erik & Elise	M1	Isak & Ingrid
S2	Björn & Beatrice	G2	Fredrik & Felicia	M2	Jonas & Jessica
S3	Carl & Cassandra	G3	Gabriel & Greta	M3	Kristian & Kajsa
S4	Daniel & Diana	G4	Henrik & Hugo	M4	Linus & Lotta

Stockholms tingsrätt

Domarna har döpts till Stockholm 1-4 och förkortas S (nr).

Dom S1:

Utredningens bakgrund som anges i domen är följande: Anders arbetade som lärare, biträdande rektor och var även mentor till Adam vid tiden då de sexuella övergreppen inträffade. I förhör har Adam berättat att han brukade sitta i läshörnan och lyssna på ljudböcker. Adam berättade att Anders var där samtidigt och att det var här som Anders inledde övergreppen. Adam var vid tidpunkten 9 år gammal och minns tydligt hur Anders smekte på hans snopp. Adam berättade att övergreppen inträffade två till tre gånger per vecka och att det pågick i ungefär ett halvårs tid. Handlingarna som åtalet avser har bland annat bestått av att Anders har stoppat in sin hand innanför Adams byxor och tagit på hans kön både utanpå och innanför kalsongerna. En del av övergreppen inträffade på skolområdet men har även skett när Anders och Adam befann sig ensamma i Anders privata bostadslägenhet under skoltid. I lägenheten började Anders att ta av Adams byxor och sa åt Adam att ställa på sig alla fyra. Anders har i denna ställningen smekt Adams nakna rumpa. Tingsrätten har bedömt Adams utsagor i förhören som trovärdiga och självupplevda.

Anders har dömts för 21 fall av grovt sexuellt övergrepp mot barn enligt 6 kap 6 § 2 st BrB. Påföljden blev 2 års och 6 månaders fängelse.

Dom S2:

Utredningens bakgrund som anges i domen är följande: Björn är Beatrices morfar och har vid flera tillfällen utfört sexuella handlingar med Beatrice. Handlingarna inträffade när Beatrice var mellan fem och åtta år gammal. Vid den här tiden var Beatrices mamma ensamstående och sökte hjälp av sin pappa. Björn var barnvakt åt Beatrice en gång i veckan under cirka tre års tid. Under den här perioden erbjöd han att lära Beatrice att spela gitarr. När det var dags att ta en paus från gitarrspelandet frågade Björn om Beatrice ville sitta i hans knä och spela datospel. Varje gång

Beatrice satt i Björns knä och spelade på datorn, stoppade Björn in sina fingrar i hennes underliv. Beatrice berättar i förhör att Björn hade sina fingrar i hennes underliv och rörde fram och tillbaka i ungefär 15 minuter varje gång. Hon uppger att hon minns hur det sved och gjorde ont eftersom Björn hade långa naglar. Vid ett tillfälle ska Björn även ha tagit hennes hand och satt den på sin snopp. Vidare i förhör berättade Beatrice också att Björn hade sagt till henne att hon inte fick berätta för sin mamma om vad som hade hänt. I domen framkommer det att Björn inte ifrågasätter faktumet att han varit barnvakt åt Beatrice och att hon har spelat datorspel i hans knä. Däremot förnekar han till samtliga åtalspunkter om sexuella övergrepp samt våldtäkt mot barn.

Björn har frikänts från åtalspunkterna sexuellt övergrepp mot barn och våldtäkt mot barn. Han har dömts för barnpornografibrott enligt 16 kap 10 a § 1 st 5 p BrB. Påföljden blev villkorlig dom och dagsböter 50 om 50 kr.

Dom S3:

Utredningens bakgrund som anges i domen är följande: Carl och Cassandra träffades via sociala medier när Cassandra var 13 år gammal och inledde en relation när Carl flyttade till Stockholm. Handlingarna som åtalet avser inträffade när Cassandra anlände till Carls lägenhet där hon befann sig mellan klockan 14 och 19. Carl genomförde ett oralt och vaginalt samlag med Cassandra som vid tidpunkten var 14 år gammal. Under det orala samlaget tog Carl ett hårt tag om Cassandras huvud och höll fast hennes armar och händer när han genomförde det vaginala samlaget. I förhör har Cassandra berättat att Carl hotade att slå henne samtidigt som han höll upp en kniv mot Cassandra och hotade med att använda den för att skada henne.

När Cassandra lämnade lägenheten kontaktade hon sin kompis och berättade att hon hade blivit våldtagen. Några dagar senare postade Carl en bild på Cassandras delvis nakna kropp på en social medieplattform. Carl skickade även samma bild till Cassandras mamma. Dagen som bilden lades upp berättade Cassandra för sin skolkamrat om att hon hade blivit hotad, slagen och våldtagen. Hon berättade även samma sak för sin mentor som gjorde en polisanmälan. Samma dag anlände polisen till skolan och inledde det första förhøret med Cassandra. Efter förhøret vallades Cassandra till platsen där hon pekade ut lägenheten där våldtäkten hade ägt rum. Efter att polisen fått besked om husrannsakan greps Carl och Cassandra kördes till sjukhus för att

undersökas. Under det andra förhöret med Cassandra framkom det att Carl hade filmat vissa delar av händelseförloppet. Efter brottsplatsundersökningen som genomfördes i lägenheten beslagtogs kniven som Carl hotat Cassandra med. Carl har erkänt till samlaget med Cassandra men nekar till alla anklagelser om hot och våld. Carl menar att samlaget skedde frivilligt från båda parter och han förnekar även att han hade kännedom om Cassandras ålder. Våldtäkterna har rubricerats som grovt då Carl använde hot och våld samt visade en särskilt hänsynslöshet och råhet

Carl har dömts för barnpornografibrott, grov våldtäkt mot barn, misshandel, olaga frihetsberövande, olaga tvång, olaga hot, olaga integritetsintrång och sexuellt ofredande. Påföljden blev sju års fängelse.

Dom S4:

Utredningens bakgrund som anges i domen är följande: Daniel arbetade i en mindre närbutik som Diana brukade besöka efter hennes skolbyte under höstterminen. I domen framkommer det att Diana en dag ringde sin moster och grät. Efter samtalet hämtade Dianans moster upp Diana och körde henne till sin mamma. På vägen till Dianans mamma berättade Diana vad som hade hänt henne. Dagen därpå körde mostern Diana till BUP och efter besöket bestämde Diana sig för att göra en polisanmälan. Efter anmälan kördes Diana till sjukhuset för en undersökning och Daniel greps samma dag.

Handlingarna som åtalet avser inträffade när Diana var 12 år gammal och Daniel genomförde oralt och vaginalt samlag med henne. Diana har under förhör uppgett att Daniel tagit henne på rumpan, hållt om hennes midja och hånglat med henne när hon befann sig i butiken. Vid ett annat tillfälle när Diana besökte butiken för att köpa energidrycker drog Daniel upp hennes tröja och började suga på hennes bröstvårtor. Daniel knäppte sedan upp sin byxor och tryckte ner Dianans huvud. Daniel öppnade Dianans mun med sina fingrar och tryckte in sin penis i Dianans mun. Diana berättade i förhör att hon inte rörde på huvudet men att Daniel rörde sig fram och tillbaka. Nästa gång som Diana besökte butiken sa Daniel till henne att gå till personalutrymmet som fanns bakom kassan och att hon skulle gå in bakom draperiet. Väl där började han att ta på hennes bröst och Daniel tog återigen fram sin penis och tryckte ner Dianans huvud. Diana uppger

att händelseförloppet varade ungefär lika länge som gången innan. I domen framkommer det att man från butikens övervakningsfilmer kunde se att Daniel håller om Diana och kysser henne. Efter kyssen går Diana in bakom kassan och Daniel följer efter henne in bakom draperiet.

Domen redogör för flera fall av sexuella övergrepp och våldtäkter. Övergreppen har bland annat bestått av att Daniel hånglat med Diana, smekt och fört in fingrar och snopp i hennes vagina och anal. Daniel har även slickat på Dianas bröstvårtor och sagt till henne att suga av honom vid flera tillfällen. Diana uppger under förhör att det inte kändes bra och att det gjorde ont efteråt.

Tingsrätten har bedömt att uppgifterna som Diana uppgett i förhör stämmer överens med uppgifterna från butikens övervakningsfilmer. Daniel har förnekat samtliga åtalspunkter och nekar även till kännedom om Dianas ålder.

Daniel har dömts till tre fall av sexuellt ofredande mot barn enligt 6 kap 10 § 1 st BrB, ett fall av sexuellt övergrepp mot barn enligt 6 kap 6 § 1 st BrB och fem fall av våldtäkt mot barn enligt 6 kap 4 § 1 st BrB. Påföljden blev 6 års fängelse.

Göteborgs tingsrätt

Domarna har döpts till Göteborg 1-4 och förkortas G (nr).

Dom G1:

Utredningens bakgrund som anges i domen är följande: Erik och Elise träffades när Elise var 12 år gammal. I domen framkommer det inte specifikt vilken relation Erik och Elise hade mer än att de var närstående. Handlingarna som åtalet avser är att Erik har berört Elises underliv innanför hennes underkläder samt fört två av sina fingrar på hennes klitoris och innanför blygdläpparna.

Erik har erkänt gärningen men påstod att det inte borde bedömts som sexuellt övergrepp mot barn utan som sexuellt ofredande. Erik har dömts för sexuellt övergrepp mot barn enligt 6 kap 6 § 1 st BrB. Påföljden blev skyddstillsyn med särskild behandlingsplan.

Dom G2:

Utredningens bakgrund som anges i domen är följande: Handlingarna som åtalet avser inträffade när Felicia var 14 år gammal. Felicia hade slutat sin träning och gick då in i en hotellobby för att hålla sig varm i väntan på tåget. Hon satte sig i en soffa och tittade på sin mobil. Fredrik gick fram till henne och gav henne komplimanger på engelska varpå Felicia hade svarat trevligt. I förhör berättade Felicia att hon ville att han skulle gå, vilket han också senare gjorde. Fredrik kom dock tillbaka och började prata med henne igen. Han frågade vad hon pluggade och vilken klass hon gick i. Felicia svarade på Fredriks frågor och uppgav i förhör att hon upplevde Fredrik som full. Han frågade om hon ville ha något att dricka vilket hon tackade nej till. Fredrik gick mot hissarna men vände sig om och sa att han ville visa Felicia något viktigt. Hon följde efter honom men berättade i efterhand att hon inte själv förstod varför hon gjorde det. De gick till Fredriks hotellrum där Fredrik bad henne att sätta sig ner. Fredrik gav henne flera komplimanger, närmade sig henne och tog bort hennes hårsnodd. Han fortsatte sedan att ta av henne tröjan och tog henne till sängen där han klädde av sig själv och resten av Felicias kläder.

I domen framkommer det att Fredrik smekte Felicias bröst, ansikte och underliv. Felicia berättade i förhör att hon blundade under hela gärningen och att hon tyckte att allt var obehagligt. Fredrik gav henne komplimanger under hela gärningen och efter att Felicia under en längre tid försökt visa att hon inte vill, gick han bort från henne. Felicia uppgav att det blev kladdigt och hon berättade att Fredrik torkade av det med något. Hon vet inte hur Fredriks sperma hamnade i hennes trosor. Efter gärningen försökte Felicia visa att hon ville gå men Fredrik ville att hon skulle stanna. Fredrik frågade om hennes ålder och blev chockad när hon berättade att hon gick i åttan, han trodde att hon var äldre. Fredrik gav henne två 500 kr sedlar. Felicia skrev till sin bästa vän när hon åkte ner i hissen. Vänner ringde upp och Felicia berättade om hela händelsen. Felicia berättade senare för sin mamma om händelsen och hon berättade att det hade blivit kladdigt "där nere".

I förhör har Fredrik berättat att Felicia log mot honom när de båda befann sig i hotellobbyn. Fredrik hade då frågat Felicia om han kunde hjälpa henne med något. Enligt Fredrik var det Felicia som föreslog att de skulle gå upp till hans rum. Fredrik menar att han ifrågasatte detta men att Felicia steg in i hissen med honom. Fredrik uppgav i förhör att Felicia bad honom om 5 000 kr för sin trasiga mobil och att hon sedan frågade om han ville ha sex. Fredrik uppgav att han

och Felicia pratade om att hon behövde pengar och att han ville hjälpa henne. Han ville inte att hon skulle sälja sex. Han gav sedan henne tusen kronor men att Felicia sedan kramade och kysste honom. Fredrik berättade att hon stoppade handen i hans byxor och började runkade av honom. Fredrik menar att de aldrig pratade om hennes ålder och att de båda var påklädda hela tiden.

Fredrik frikänns från åtalet då det saknas tillräckligt bevisunderlag.

Dom G3:

Utredningens bakgrund som anges i domen är följande: Gabriel och Greta började umgås när Greta var 14 år gammal. Relationen utvecklades till ett seriöst förhållande och de började även ha sexuellt umgänge med varandra. Greta fattade tidigt tycke för Gabriel men valde att göra slut efter några månader då hon fick veta att Gabriel hade varit otrogen flera gånger. Gabriel ville ses och prata men Greta blockerade honom överallt. Handlingarna som åtalet avser inträffade när Gabriel och Greta åkte buss in till stan för att Greta skulle prova badkläder inför sommaren. Gabriel ville inte att hon skulle åka ensam till stan och följde därför med. När Greta provade badkläder började Gabriel att smeka henne utanför kläderna, på bröstet, rumpan och underlivet. Greta bad Gabriel att sluta och försökte även att lämna provrummet men Gabriel stod i vägen. Han började sedan att ta på henne innanför kläderna och förde upp fingrar i hennes underliv. Greta sa att hon inte ville ha samlag med Gabriel men han började ändå att klä av sig. Han vände på Greta och genomförde ett vaginalt samlag med henne. I domen framkommer det att Greta kände att Gabriel hade makt över henne och att det inte var första gången som han gjorde saker som hon inte ville. Greta menar att Gabriel styr henne. Ett exempel som angavs i domen var att hon inte fick fira nyår med sina bästisar eftersom han ville att hon skulle umgås med honom.

Händelsen i provrummet varade i ungefär 20 minuter. Greta åkte hem utan att handla något och när hon kom hem tog hon en lång dusch eftersom hon kände skuld och skam över händelsen. Greta berättade i förhör att Gabriel försökt manipulera henne till att tycka att det är hon som har gjort fel. De träffades några gånger efter händelsen för att prata men Greta säger att Gabriel har försökt kontrollera henne även efter händelsen. Greta berättade att hon mådde väldigt dåligt efter det som hade hänt och föräldrarna kontaktade socialtjänsten. Efter händelsen är Greta mycket

nedstämd och har svårt för nya människor. Hon har fått diagnosen PTSD. Gabriel berättade i förhör att det var Greta som försökte kontrollera honom. Han berättade att de hade provat kläder i samma provrum och att det var Greta som började kyssa honom. Gabriel berättade att de onanerat tillsammans. Han hade sedan frågat Greta om hon ville prova att ha ett samlag i provrummet varpå Greta hade svarat tveksamt. Gabriel genomförde det vaginala samlaget i provrummet. Enligt Gabriel fortsatte relationen som vanligt efter händelsen och att de har haft starka känslor för varandra samt att båda varit svartsjuka.

Gabriel har dömts för våldtäkt mot barn enligt 6 kap 4 § 1 st BrB. Påföljden blev skyddstillsyn med samhällstjänst.

Dom G4:

Utredningens bakgrund som anges i domen är följande: Hugo som vid tidpunkten var 14 år gammal, kom i kontakt med Henrik genom en gaysida på nätet. Efter den initierade kontakten fortsatte de att kommunicera via en krypterad app som Hugo laddade ner för att kunna kommunicera med Henrik. Henrik uppgav i förhör att Hugo sagt att han var 16 och inte 14 år gammal. Henrik berättade att Hugo hade ställt frågor om sex, något som väckte Henriks intresse för psykologi. Henrik hade då föreslagit att de skulle träffas för att ha ett intellektuellt umgänge. Träffen skulle ske i samband med när Henrik åkte till Göteborg. Dagen då Henrik och Hugo skulle träffas, hade de skrivit till varandra genom den krypterade appen. Henrik hade gett Hugo instruktioner om att de skulle ses i närheten av den lägenhet som Henrik hade hyrt. Henrik hade instruerat Hugo att inte prata med honom utan endast följa efter honom mot lägenheten. Henrik har under förhör uppgett att han blev chockad när han såg Hugo då han tyckte att Hugo såg ut att vara yngre än 16 år.

DNA-undersökningen som gjordes på Hugos kläder visade att det fanns DNA från Henriks sperma. Henriks förklaring var att han hade onanerat strax innan mötet med Hugo och att sperman hamnade på sängen där Hugo sedan hade suttit. I domen framkommer det att Henrik har åkt flertalet gånger från sitt hem till Göteborg för att träffa Hugo. Hugo har i förhör berättat att Henrik genomförde ett analt samlag med honom och han stoppade in ett eller två fingrar i Hugos anal. Hugo berättade även att Henrik tvingade honom att suga sin penis. Hugo uppgav att han

inte deltog frivilligt vilket gjorde att Henrik tog till våld genom att ta tag i Hugos arm, hålla fast honom, ta strygrepp och trycka Hugos huvud mot sitt kön. I åklagarens yrkande framkommer det att Hugo uppger sig vara sexuellt oerfaren och att han blev behandlad som ett objekt av Henrik samt att Henrik utförde sexuella handlingar av avancerad art på Hugo.

Henrik har dömts för våldtäkt mot barn enligt 6 kap 4 § 1 st BrB. Påföljden blev 2 års och 6 månaders fängelse.

Malmös tingsrätt

Domarna har döpts till Malmö 1-4 och förkortas M (nr).

Dom M1:

Utredningens bakgrund som anges i domen är följande: Isak har genomfört tre sexuella handlingar som var och en utgör sexuella övergrepp. Ingrid var vid tiden då handlingarna inträffade åtta år gammal och är lillasyster till Isak. Händelsen som åtalet avser inträffade när Isak och Ingrid satt i Isaks säng för att titta på film. I rummet befann sig även den brodern som Isak delade rum med. I domen framkommer det att Isak satte igång en "äcklig film" och att han berörde Ingrid i rumpan. Vid samma tillfälle placerade Isak Ingrids hand på sin penis och sa till henne att suga hans snopp. Senare samma dag berättade Ingrid för sin storasyster som också är lillasyster till Isak vad som hade hänt tidigare under dagen. Dagen efter berättade Ingrids syster vidare till sin mamma vad Isak hade gjort mot Ingrid. Mamman berättade för sin socialsekreterare som gjorde en polisanmälan angående händelsen.

Iska har dömts för sexuellt övergrepp mot barn enligt 6 kap 6 § 1 st BrB. Påföljden blev skyddstillsyn med särskild behandlingsplan.

Dom M2:

Utredningens bakgrund som anges i domen är följande: Jonas har varit sambo med Jessica mormor sedan Jessica föddes. Jonas har genomfört olika sexuella handlingar med Jessica som vid tiden då handlingarna inträffade var 14 år gammal. Handlingarna som åtalet avser har bestått av att Jonas smekt och slickat Jessicas bröst, berört Jessicas rumpa och insida lår. Jonas har även tryckt sitt nakna könsorgan mot Jessicas rumpa.

Det framkommer i domen att polisen blev kontaktad av butikspersonal då en man försökte teckna fyra abonnemang på nya mobiltelefoner till ett värde av 45 000 kr. När polisen anlände till butiken och frågade de Jonas vem abonnemangen avsedde varpå Jonas svarade att det var till hans sambos barnbarn och hennes vänner. Jonas berättade för polisen att han även hade köpt kläder till Jessica och hennes vänner eftersom han hade gott om pengar och började bli gammal. Polisen misstänkte brott och beslagtogs Jonas mobiltelefon. I telefonen kunde polisen avläsa meddelanden där Jonas blivit krävd på 400 000 kr för att inte bli anmäld för sex med minderårig. I telefonen fanns även meddelanden mellan Jonas och Jessica där de bland annat bestämde tid för att träffas. Polisen har hittat kvitton och handskrivna lappar i Jonas bostad där det framkommer att Jonas handlat för 135 654 kr samt tagit ut kontanter om sammanlagt 251 000 kr.

Jonas har dömts för sexuellt övergrepp mot barn enligt 6 kap 6 § 1 st BrB. Påföljden blev villkorlig dom med 100 timmar samhällstjänst.

Dom M3:

Utredningens bakgrund som anges i domen är följande: Kajsa, som under händelsen var fem år gammal, gick tillsammans med sin bror hem till Kristian. Kajsas bror skulle träffa sin kompis som är Kristians son. I förhör berättade Kajsa att Kristian lurade in henne i ett rum där han sedan låste dörren, rullade ner gardinerna och drog ner hennes byxor. Kajsa såg att Kristian hade en video på youtube visade flickor och män som utförde samma sak som Kristian gjorde på henne. Kristian genomförde ett oralt samlag med Kajsa och slickade även henne i underlivet och i rumpan. Kristians sperma har hittats på Kajsas t-shirt och shorts. Kajsa upplevde att händelsen varade länge och att de inte pratade alls under gärningen. Kajsa berättade i förhör att Kristian

sagt åt henne att inte berätta för sina föräldrar vad som hade hänt. Kajsa uppgav i förhör att hennes bror var utanför och lekte under händelseförloppet och att hon senare berättade vad som hade hänt hemma hos Kristian för sin mamma och pappa.

Kristian berättade i förhör att han hade tittat på pornografiska videos, onanerat och fått utlösning som hamnade på sängen men att detta hände innan barnen kom. Kristian menar att Kajsa själv sprang in i rummet men att inget hände där. Kristian förklarar att Kajsa fått hans DNA på sina kläder då hon blåste upp ballonger och en hade hamnat på en hylla som hon inte nådde. Kristian hade då burit upp henne samtidigt som han druckit vatten och tappade kontrollen över Kajsa så att hon hade trillat. Kristian hann bara få tag i hennes byxor så att trosor och byxor var en bit nedanför rumpan. Vattnet som Kristian inte hade hunnit svälja, rann nerför Kajsas rygg och de trillade sedan båda ner på sängen. Kajsas bror berättade i förhör att han såg när Kajsa och Kristian gick in i sovrummet, att Kristian rullade ner gardinerna och sedan låste dörren. Kajsas bror hade inte sett några ballonger i rummet. När de skulle gå hem knackade Kajsas bror på dörren till Kristians sovrum. När dörren öppnades såg han sin lillasyster ligga på sängen och han berättade att hon var helt tyst när de gick hemåt. Kajsas mamma berättade i förhör att Kajsa hade verkat rädd och allvarlig när hon kom hem och att hon hade haft svårt att sova.

Kristian har dömts för våldtäkt mot barn enligt 6 kap 4 § 1 st BrB. Påföljden blev 2 års och 6 månaders fängelse.

Dom M4:

Utredningens bakgrund som anges i domen är följande: Lotta gick till ungdomsmottagningen då hon hade problem med sitt underliv. När hon var där berättade hon för barnmorskan att hon blivit våldtagen. Barnmorskan gjorde därefter en anmälan om våldtäkt. Handlingarna som åtalet avser inträffade när Lotta var 14 år gammal. Linus kände sedan tidigare Lottas mamma och en annan kvinna som stod Lotta mycket nära. Lotta och Linus har träffats flera gånger innan händelsen inträffade och han har själv barn i samma ålder som Lotta. De brukade träffas vid grillfester, födelsedagar och andra högtider. Dagen då handlingarna inträffade, hade Linus skickat ett meddelande till Lotta där det stod att han skulle komma hem till henne senare på kvällen. När han kom till bostaden började han omedelbart att tafsa på Lotta men sa till henne att han inte

skulle skada henne. Lotta försökte få honom att sluta men Linus fortsatte att tafsa och började sedan att pulla henne och genomförde sedan ett vaginalt samlag med henne. Lotta berättade i förhör att Linus låg på henne och att hon låg på mage när han genomförde det vaginala samlaget. Lotta berättade att det gjorde ont, att hon tyckte att det var obehagligt samt att situationen chockade henne.

Linus har erkänt att han haft samlag med Lotta, men nekar till vetskap om hennes ålder och menar att det var en ömsesidig handling. Linus berättade i förhör att de hade dansat, kramat och kysst varandra. Linus berättade även att de hade kysst varandra två månader innan gärningen inträffade. Linus uppgav att han och Lotta hade kysst varandra kvällen då handlingarna inträffade. De hade sedan hamnat på sängen och Linus hade smekt Lottas bröst. När handlingarna inträffade uppgav Linus att han var förälskad i Lotta.

Linus har dömts för våldtäkt mot barn enligt 6 kap 4 § 1 st BrB. Påföljden blev 2 års fängelse.